

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 h. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyenér 20 fl,
 minden kövvelkésznél 16 fl. é.
 Nyíltár petit sora 40 fl. é.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, június 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- A debreceni egyetem Meghazudolt miniszter.
- Az anyal szeretet halottja.
- Ki volt a tintatartó dobáló?
- Pusztítják a városi parkokat.
- A német császár és a szociálsta vezér.
- Hivatalosan bizonyítom, hogy Aradon vihar volt.
- Kossuth Ferenc nagybeteg.
- Az ökörmződi receptcsalás.
- A halálos automobilszerecsétlenség.

A fáskamrák lakói.

Arad, május 31.

Kilakoltatnak tizenöt családot a maga házából. Igaz, hogy ez a ház csak viskó, sőt nem is viskó, hanem fáskamara, s a lakója bizonyosan azért költözött be, mert amugy se volt egy öl aprított tűzifája, amelyet berakhatott volna: de mégis csak az övé, az ő szent tulajdona. Növeli a helyzet furcsaságát, hogy a telket, a melyen a város méltóságát mélyen sértő épület-tákolmány emeltetett, azon a telken van, amelyet Arad városa adott, szociális adományként, a munkásoknak. S miután a munkások néhány év alatt nem tudtak mind tőkét szerezni, hogy a téglaverőn kapott telken házat építsenek: hát most el kell hagyniok az ideiglenes kalibát, a melyet a telken építettek.

Ha az ember nem egyoldalú, be kell látnia, hogy a tanácsnak is van némi igaza. Ha az ideiglenes, szűk és szellős fáskamra-lakásokban valamely nyavalya ver sátrat, s ragad tovább, a

főkapitányt és a tanácsot szidják: — hogy lehetett ilyen lakásokban megtűrni az emberek tartózkodását? Es így tovább.

Más van a dologban, jellemzéseül annak, hogy mikép keveredik össze a hatósági humanizmus a hatósági bürokráciával. Történt ugyanis, hogy a város eladott, potom áron száz-százötven házhelyet a ségai munkásoknak. Bejön egyszerre hetven-nyolcvan kérvény a tanácshoz, amelyben ugyanennyi ségai munkás és immár telektulajdonos fáskamra építése iránt kér engedélyt. Kevés gondolkodás után feltűnhetett, hogy minek ez a hetven-nyolcvan fáskamara a hozzátartozó házak nélkül? Csak nem tételezhetik föl, hogy a vaggongyári munkás, a vasutas, a szeszgyári munkás a régi lakásán marad, csak a tűzifáját hordja ki a telepre?

A hatóság ekkor tudta már, hogy a fáskamrákat lakásokul fogják használni. Ha nem tudta, meggyőződhetett pár hét múlva, amikor a valóság mutatta be. A szegény emberek a házbéren akarták megtakarítani a telek hátralékos vételárát, az építkező anyagot s ezért huzódtak meg a „fáskamrákban.“ A hatóság ezt türte. Csak most, hogy tizenöt családnak nem állott módjában az építkezés s ezek továbbra is a deszka-vályogfalas bódékban akarnak maradni: támad elő a megfelebbezhetetlen szigor, a szabályokhoz való ragaszkodás, amely fájó szívvel bár, kiakarja tenni a

munkásokat a maguk kicsi portájáról.

Hát ez mutatja az igazi valóságban az ügyet. A tanácsnak igaza lehet abban, hogy egészség érdekében nem lehet megtűrni ezeket a kamralakásokat, — de mért adott alkalmat rá és mért türte elejétől fogva? A kik most vannak szorongatva, azok joggal mondhatják, ha eddig nem volt baj a fáskamrákban, hát ezután se lesz.

Ebben egyébként igazuk van. Járják be a külvárosokat, a leggörbébb rácfertályi utcákat, s más tájékokat, nézzék meg a konyhátlan, vagy közös tűzhelyes egy szoba-lakásokat s ha ezek között nem találnak egészségtelebbeket, mint a minők a ségai viskók, akkor teljes igazsággal telepíthetik ki azok lakóit. Ha nem látnak házakat, a melyek udvarában fehérre meszelt deszkafalu szobácskákat kínál a kis háziurkapzsisága a nyomornak lakást, ha nem találnak földbe mélyedt, nyirkos, szintén konyhának és minden egyének használt szobákat: akkor joggal üt a szabályrendeletre a ségai kitelepítendők előtt.

Pedig talál. A mi egyszobás lakásaink nyomoruságáról kevés szó esett még, pedig érdemes azokat végigvizsgálni. Es ép azért, mert egyszerre ideális állapotot teremteni nem lehet: nem származik semmi hatósági vétek abból, ha a kilakoltatás előtt állóknak újabb halasztást adnak. Igaz, hogy a város azért adott nekik tel-

I. Adám.

lra: Liptal Imre.

Különös neve volt annak a szánalmas kis figurának, akiről ez a kis történet szól. Ha a nevében szőlítgatták, szinte úgy hallatszott, mint ha valaki apró papiros-kapszlikat sütogetett volna el. Capik!... Ez volt tulajdonképen a neve. De leginkább csak úgy ismerték: a bolond szabó. Capik, akinek különben volt egy csöndesebb neve is: Adám, csakugyan szabó volt és hogy mi zavarta meg, mi nem, ebben a nem nagy fejtöréssel járó foglalkozásban, ki tudná; de csakugyan jócskán bolond is volt szegény.

Valami nagy bolondságot nem művelt ez a félnederes ember. Ahhoz ideje sem volt, mert mindig égett a munka a keze alatt. De azért mégis csak össze-vissza zökkent az eszejárása s ilyenkor azt magyarázhatta a hallgatónak (sokszor egész közönsége volt az ilyen mulatságnak), hogy a kerepesi temetőben egy szüzlány sirja mögött van elrejtve a koronája. Valami ékes csodaszép korona. De nem hozza még el onnan, mert mást még csak Montenegróba hívják királynak, noha a Halál, aki neki régi cimborája, tegnap éjszaka is becsületszavát adta, hogy ő, mint „I. Adám“ a cár trónjára van kiszemelve. Hát bizony bolond volt ez a Capik szabó egészen. De milyen ösz-

szegabalyodott volt az elméje, olyan helyén való ügyes volt a munkája. Nem vétetett el az egy öltést sem soha. Ezért aztán csak úgy kézről-kézre adták azok, akiknek egy jó szabó kellett. Mert Adám csak olyan házalo-szabó volt. Ahhoz való esze, hogy egy helyben maradjon, műhelyt nyisson, már honnan került volna neki. Hát csak úgy járt-kelt ide-oda. Egy tál levesért, egy kis maradék ételért, főtt krumpliért. Pénzt, mi egyebet hiába kínáltak neki.

— Minek az Adámnak? — mondotta a bolond szabó. — Ha cár leszek, ugyis lesz nekem annyi, hogy no. — És varrt tovább.

— Hát otthon nem kell a pénz? — próbálták olykor nyomra vezetni.

— Kinek kellene? Senkim sincs... Csak én magam vagyok, la! — magyarázta Adám tökéletes megelégedettséggel.

— Senkije sincs? — Ki volna?

— Rokona, vagy barátja? — csiklandozták az elméjét a rossz emberek.

— No igen, barátom az van: a Halál. De annak se kell pénz.

Ugy kellett a zsebébe dugdosni a pénzt, titokban, hogy szegény ördögnek föl ne kopjon az álla. Másnap aztán, ha folytatta a munkát, csak legyintett a kezével a vasaló fölött.

— Ugattak ám az eszkimók! De vigye

fene. Nem törődöm velük. Ha cár leszek, majd szétütök közöttük.

Ilyen zagyva beszéd volt a Capik szabó nyugtája. Ami annyit jelentett, hogy megtalálta otthon a pénzt a zsebében és eltette bár az eszkimók, akikkel szintén valami elmeháborúságban volt, nagyon zugolódtak.

De hogy is akadtam én erre a szerencsétlen Capik szabóra?

Egy este, még a télen történt, bezörget hozzám Gruber ur. Szegény, törődött öreg ember ez a Gruber. Az egész élete abban telt el, hogy kenyér után szaladgált a családjának. Sok kellett, mert sokan vannak. Itt laknak két kis szobába gyömöszölve, igen szegényesen, a szomszéd szobában. Sokszor elnéztem, hogy hányszor járta le-föl az emeletet ez a meghajszolt öreg ember. Már a feje is reszketett a fáradtságtól. De azért csak járta a lépcsőket, jött ment, kapirgált, amit tudott és sohase jött üres kézzel. Most egy kis narancs a mamának, no most meg egy kis sonka a Juliskának, aki egész nap tanít zongorázni és bizony éhes, ha hazajön; hát még az Aranka, aki majd kicsattan az egészségtől és aki a legszebb valamennyi között. Annak meg egy kis cukrot kellett hozni. Ő segíti le a papájáról mindig a nehézt télikabátot, azért jár a cukorli. Szóval mindég volt valami szaladgálni való.

ket, hogy amerikai tempóban új városrészt teremtsenek, a melynek házai majdan kedves adótárgyakká lesznek: de ha téglát, épületfát, vakolatot és egyebet nem adott a tanács hozzá.

De ha már valamit adott, toldja meg azt egy kis, vagy mondjuk, a rendesnél nagyobb méltányosságnak. Mert kicsoda formája van az olyan hatósági humanizmusnak, szociális érzésnek, vagy nevezük akárminek, a melyik egy oldalon felket ad a munkásnak, a másik oldalon lekergeti onnét a munkást, mert csak fás-kamrárt építhetett a telekre s oda is maga, meg a családja költözött be!

A debreceni egyetem.

(A képviselőház ülése.)

Ásvári tudósítás.

Budapest, május 31.

Széles moderben folyik tovább a kultuszvita, amelyben ma Bakonyi Samu mondott nagy beszédet.

Kabós Ferenc alelnök féltizenegy órákor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irrományokat.

Szinnyei-Merse Félix jegyző: Az indítványkönyvbe Rakovszky István jegyzett be indítványt az összeférhetetlenségi törvény módosítása tárgyában.

Elnök javasolja, hogy az indítvány megokolását a június huszadiki ülés napirendjének első pontjaként tűzze ki a Ház. (Helyeslés.)

Szinnyei-Merse Félix jegyző: Az interpellációs könyvbe interpellációkat jegyeztek: Polónyi Dezső a Margitsziget kezeléséről. Barcsay Andor a hunyadmegyei állapotokról...

Batthyány Tivadar gróf: Már elmondta!

Bizony Ákos: Nem baj, elmondhatja még egyszer! (Derűtség.)

Jegyző... Batthyány Tivadar gróf a hunyadmegyei közgyűlési botrányokról.

Elnök indítványozza, hogy az interpellációkra fél két órákor térjen át a Ház. (Helyeslés.)

Következik

(a kultusztervezet költségvetésének)

folytatólagos tárgyalása.

Neugeboren Emil szász képviselő az alkoholelleses küzdelem érdekében szólal föl és dicsérettel említi, hogy a kultuszminiszterium igyekszik a népet felvilágosítani az alkohol-

okozta veszedelméről. — Good Templar-rend a legbátrabb harcosa ennek a mozgalomnak s ezért a miniszter jóindulatába ajánlja ezt az együletet. A költségvetést elfogadja.

Bakonyi Samu: A vita keretében olyan áramlatok merültek föl, hogy még nem tudhatni, vajjon mérgező vagy üdvös hatásuk lesz-e? Nem kíván ezekről beszélni, de azért Rakovszky István beszédét nem hagyhatja szó nélkül. Amikor ő puskaporos levegőről beszélt, izzó szenvedély volt szavaiban. Beszélt a destruktív irányzatról olyan tulzó kritikával, hogy nem lehet azt helyeselni. Amikor a felekezeti kérdéssel beszélt, egy képviselőnek, akivel polemizált, a vallását pécezta ki. Ezt nem lehet megengedni, mert senki nem beszélhet itt mint zsidó, vagy mint katolikus, itt mindeki a nemzet képviselője!

Rakovszky István: Igen, de nem a felekezeti kérdésben!

Bakonyi Samu: Konstatálja, hogy a vallási kérdések felvetése által támadt viszálykodásokat már Széchenyi István elítélte. Ezt ajánlja Rakovszky figyelmébe.

Rakovszky István: Jaj, de fájt!

Bakonyi Samu: Nekem nem, még ha engem ért is volna! Tudok én magamnak elégtételt szerezni, amint ezt a képviselő ur már tapasztalhatta. Felekezeti szempontból nem lehet puskaporosnak mondani a levegőt, különösen kint az országban nem. Bizonyíték erre Szabó István tegnapi beszéde, aki sokkal inkább fejezi ki a nép hangulatát, mint Rakovszky István. Miért lenne szóló destruktív gondolkodásu, ha az oktatás államosítását kívánja? A kulturális kérdéseket csak a nemzeti köznevelődés szempontjából fogja bírálni. Az egyetem kérdésére áttérve csak részben helyeselheti azt a felfogást, hogy előbb az elemi iskolákat kell mind fölépíteni. Konstatálja, hogy a lakosság arányához képest nálunk van a legkevesebb egyetem. Ezt a két kérdést nem lehet junktimba hozni egymással. Annak a városnak kell adni az új egyetemet, amelyik a legtöbbet áldoz érte, mert az így felszabadult milliókat a népoktatás fejlesztésére lehet fordítani. Két új egyetemet kíván. A mai érettségi vizsgát reformálni kell, sőt ő a teljes eltörlésnek híve. A jogi szakoktatás reformját helyesli. Ma az egyetemek csak diplomagyárak. Az egyetemi tanárok rengkülönbségét nem helyesli. A modern társadalom tudományokat tanítani kell az egyetem, hogy az ifjúság megismerje az igazi életet. Az egyetemi oktatásba be kell vonni a mezőgazdasági tudományt. Az új egyetem székhelyét illetőleg, helyesli, hogy a miniszter nemcsak arra fektet súlyt, melyik város áldoz a legtöbbet. A kulturális előzmények döntő erővel bírnak. Jól esik neki, hogy a szülővárosa, Debrecen, kulturális előzmények tekintetében is első helyen áll. Részletesen foglalkozik a debreceni kollégium történetével.

Részletesen fejtegeti az izraelita hitfelekezetek autonómiájának kérdését. Ismerteti a történeti fejlődését a zsidó egyházi szervezkedésnek. Rámutat arra, hogy az egységes szervezkedésnek voltaképpen a rabbiképzés dolga a legnagyobb akadálya s a hatvanhetedik kongresszus tárgyalásai is e miatt hiúsultak meg. Az ortodox irányzat nem tudott megbékélni a papképzés modernebb fejlesztésével. Ma is az az akadálya az autonómikus szervezkedésnek, hogy a zsidóság nagy része vallásos elfogultságból és bigottizmusból fél az állami beavatkozás és ellenőrzés lehetőségétől. A recepcióról szóló törvény sincs még máig se végrehajtva, mert a törvény végéről annak idején egyszerűen elmaradt a végrehajtási utasítás. A hazafias zsidóság maga a legnagyobb mértékben híve az olyan szervezkedésnek, mely az állami és nemzeti szempontokat a vallási érdekekkel összeegyeztetné. Azzal végzi beszédét, hogy módot kell találnunk a felekezeti ellentétek kiegyenlítésére s nem szabad tétlenül nézni, hogy a vallási villongásnak nagy nemzeti érdekek essenek áldozatul. (Élénk helyeslés. A szónokot minden oldalról sokan üdvözlük.)

Szünet után Béla Henrik örömmel hallotta Bakonyi Samu fejtegetéseit a vallási kérdésekről, melyekhez dicséretes delikatesszel nyult hozzá. Ez a mód sokkal alkalmasabb arra, hogy ezekben a kérdésekben megértsük egymást, mint az a széles mozdulat, melylyel Kelemen Samu a problémának neki vágott. Ezekről a felekezeti dolgokról s a fölmerülő különböző irányzatokról különben csakugyan beszélni kell s meg kell hányni-vetni őket, hogy ki tudjuk egyenlíteni az ellentéteket. Nálunk a radikálizmus és konzervativizmus, a liberálizmus és klerikalizmus nem jelentkezik még a politikusok közt sem olyan tiszta és merev formában, mint másutt. Vannak liberális embereink, akikben konzervatív hajlandóságok élnek, vannak konzervatívok, akikben sok a demokrata vonás s nem mindig azok a legliberálisabbak, akik a jelszavakat legtöbbször hangoztatják. Biztosítunk különben az ellentétes áramlatok között is a magyar nép hagyományos józansága, melylyel a küzdő irányzatok közt mindig megtalálta a helyes utat. A miniszter bizonyára ennek tudatában mondotta, hogy minden értékes erő szabad érvényesülését biztosítani kívánja a kultúra terén is. A mi viszonyaink közt ez az egyetlen tér, ahol közösen, vállvetve munkálkodhatunk a nemzet jövőjéért, a kultúra feyvereivel vivhatjuk ki egyéb nemzeti jogainkat is. Sajnos, hogy a kultúra munkásainak nem adhatjuk meg minden fokozaton az őket megillető bért. Az óvónok s a tanítók egyformán nehéz helyzetben vannak s nem tudunk rajtuk segíteni egyéb nagy terheink miatt. A tanfelügyelők se teljesíthetik ma azt a hivatást, mely rájuk hárulna, különösen a nemzetiségi vidékeken.

A vitát ezután félbeszakították s az elnök

Hát mondom, egyszer csak benyit hozzám az öreg.

— Na mi az, Gruber bácsi?

— Hogy így, meg úgy, a leánya az Aranka

— „Hiszen tetszik ismerni: a művésznő.” — „Hogyne ismerném.” — Na igen, hát hogy az Aranka valami nagy dologgal állt elő. Es hiába törli a fejét, már mint Gruber ur, a dolgon. Ő nem elég okos ehhez. Szóval, hogy mennék be hozzájuk egy percre. Hallgassam meg én is a tervet és adjak tanácsot, mi volna a legjobb.

— De miről van szó tulajdonképpen?

— Csak tessék bejönni... Majd a leányom az Aranka... Ő jobban el tudja mondani. Hiszen tetszik ismerni a művésznő...

Valósággal lehureolt az öreg... A konyhában tartózkodott az egész család. Ott ingyen volt meleg, mert még a főzéstől maradt. Nem kellett külön fűteni.

Az öreg ur bemutatgatott mindenkinek sorba. Csupa kipirult, izgatott arc fogadott. Ott ültek egy asztal körül, gyöngye petroleum világítás mellett. Laci, a diák már aludt a kályha mellett. A nagyobbik fiu, aki egy divatáru üzletben van, újságot olvasott. A mama összefont karokkal a lámpába bámult. A Juliska volt talán a legidegeesebb és egy maradék rétest csipegetett. Aranka valósággal elnökölt a „haditanács”-ban és valamit számolt egy papíronon.

Az asztal mögött is volt valaki. Hamarjában megsem láttam.

— Ő ne tessék fáradni — állta utját a bemutatkozásnak Gruber ur. — Hisz ez csak Capik, a bolond szabó.

Ezt azután az egész család fejbólintásokkal és megvető kézlegyintésekkel bizonyította. Sőt, hogy teljesen megnyugtassanak a szabó elmeállapota fölől, mindjárt őt magát is valómásra hívták föl:

— Ugy-e, Ádám, bolond vagy?

Amin Ádám mód felett röhögött és lesütve a szemét, gyorsan öltögetett tovább.

— Nem tudsz beszélni, te maffia? — szólta rá Gruber ur, aki úgy látszik a bolond szabó idomításával is bajlódott, de eredménytelenül. Bár régen kísérletezett vele.

— Jól dolgozik, csak bolond. — Épen a leányom elmondta, hogy milyen szerződést kínálnak neki Varsóba...

— Egész Oroszországba — vette át a szót Aranka — és a bolond, ni hogy bámul rám... Jaj, úgy megijedtem, még most is dobog a szívem... Beleszurt az ujjába és elkezdett ordítani: vér... vér...

Ezen aztán a család fele nevetett, a másik fele pedig olyan fenyegetően nézett a szegény Capik szabóra, hogy az majd belebujt abba a kikönyökölt kabátukba, amely foltozott.

Ezzel aztán a tárgyra tértünk. A „művésznő” elmondta, hogy hány ezer rubelt fog keresni a szerződésével. És hogy a papa egy „tulzott” az ő aggodalmaival. Persze szegény „papuska” nem érti, hogy miről van szó. Ezen a rongyos Pesten kimarják az ember szájából a falatot. Az a sok intrika, az a sok vesződség hiába... Mig külföldön, ha az embernek egy kis szerencséje akad, egész életére boldoggá teheti magát.

Szóval meghánytuk-vetettük a dolgot minden oldalról. Azaz, hogy csak inkább Gruberék vitatkoztak fölötte és hevesen szavaztak arra is, hogy menjen, arra is hogy ne menjen. Idegen embernek céltalan lett volna beleavatkozni, mert látni való volt, hogy ezt a kérdést már csak úgy döntik el, ahogy a „művésznő” jónak látja.

Egyszer, amint így diskuráltak és mindenkinek a figyelme az asztal közepére szegeződött, ahol a „divatárus,” a diák térképén keresgélte Varsót (valahol Délamerikában) — Aranka akkorát sikoltott, hogy még a fiu is fölriadt a kályha mellett.

— Takarodj, te bolond! — vegyült a lármába Gruber ur hangja.

Csakugyan, Capik szabó miatt történt a nagy riadalom, aki szép lassan a „művésznő” mögé került éktelen vigyorgással hirtelen Aranka fülébe sugta:

javaslatára a Ház elhatározta, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmából szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden szünetet tart.

(Interpellációk.)

Polónyi Dezső a margitszigeti sporttelep dolgában terjesztett elő interpellációt. A telepet még néhai József királyi hercegtől vette bérbe a Magyar Athletikai Klub s a főváros, mint új tulajdonos, illetve a közmunkatanács most nem respektálja mindenben a szerződés pontjait. A sportpálya kerítését lebontatta s közvetlen közelében fűtőházat építtetett, a melynek füstje megromítja a telep levegőjét. Kéri a belügyminisztert, orvosolja a klub sérelmeit.

Satthyány Tivadar gróf a hunyadvármegyei állapotok miatt interpellálja a belügyminisztert. Ismerteti azt az erőszakoskodást, melyet a főispán a vármegyei autonómiával az ellenzéki tisztviselőkkel szemben tanusít s a mely áldatlan állapotokat idézett föl a vármegyében. A május 30-ikára összehívott közgyűlésen a főispán megakadályozta, hogy a közgyűlés többsége a sérelmek ellen a belügyminiszterhez fordulhasson. A megye békéjének érdekében kéri a belügyminiszter energikus beavatkozását.

Az elnök az ülést fél háromkor békésztette.

Meghazudtolt miniszter.

(Incidens a francia minisztertanácsban.)

Távirati tudósítás.

Páris, május 31.

A párisi Figaro mai számában elmond egy incidenst, amely a miniszteri tanácsban történt s a mely úgy Franciaország, mint a külföld politikai világában a legnagyobb feltűnést fogja kelteni.

Delcassé ezen a miniszteri tanácskozáson egészen váratlanul rendkívül élesen megtámadta Cruppy külügyminisztert oly dolgok miatt, amelyek Delcassé politikájának következményei, mert minden kellemetlenség, amely Franciaországot az utóbbi időben érte, e híres miniszter marokkói politikájából eredtek, amely Franciaországot majdnem háborúba sodorta. Delcassé a miniszteri tanácsban kijelentette, hogy *folószleges dolog volt oly korán csapatokat Fezbe küldeni s Franciaországnak ezzel kellemetlenséget szerezni.* Fezt sohasem ostromolták a marokkói fölkelők oly erősen, a hogyan az újságok írták, azután az eleség-hiány sohasem volt akkora, hogy a csapatok előnyomulását meg tudta volna akadályozni. Delcassé elhadását, amelyet okiratok fölolvásával támogatott, nagy mozgás követte, de ez a mozgás azonnal lecsillapodott, amikor az

egyik miniszter kijelentette, hogy *Delcassé az egyik jelentésnek egy mondatát kihagyta és pedig oly mondatot, amely a jelentés egész értelmét megváltoztatja.* Ebben a mondatban az egyik hajóparancsnok csakugyan keservesen panaszkodik a miatt, hogy Fezzel nem tud közvetlen összeköttetést létrehozni, de hozzáteszi, hogy semmit sem tud arról, a mi Marokkóban történik és hogy csak azt tudja, a mi matrózainak jelentenek, s hogy ezek a hírek minden ellenőrzés nélkül szükkölködnek. Ezt a mondatot Delcassé nem olvasta föl s így Cruppy ellen intézett támadása teljesen alaptalan.

Mit képzelünk egy miniszterről, kérdezi a Figaró, a ki megtámadja miniszterársait, a mikor elnökük betegen fekszik? Delcassé megragad minden alkalmat, hogy ellene dolgozzék ama kormány marokkói politikájának, a melynek ő is tagja, mert attól fél, hogy *előbb-utóbb ki fognak derülni azok a nagy hibák, a melyeket éppen ő követett el* Ehhez járul még az is, hogy *Delcassét titkos kötelezettségek fenyelegnek, a melyeket meggondolatlanul Spanyolországgal szemben elvállalt, a mikor még külügyminiszter volt.* A titkos megállapodások szövegerinti szövegét *Spanyolországban csak két ember ismeri, Franciaországban pedig senki sem tudja* azoknak pontos kifejezéseit, ámbátor Delcassé velük *Franciaországot lekötötte.*

TANÜGY.

(—) Vizsgai jutalomkönyvek a legnagyobb választékban Weisz Leonál kaphatók. Ugyanott száz darab finom vizsga'ap *nyolcvan fillér.*

(—) Áthelyezés. Czeisler Iona szentleányfalvai óvónőt az ellene megindított fegyelmi vizsgálat visszavonása után áthelyezték.

(—) Évráró vizsga az ópécskai gazdasági iskolában. Évráró vizsgát tartottak a mai napon az *ópécskai állami gazdasági iskolában,* melyre az érdekelt szülők, községi előljáróság, iskolai gondnokság, nagy számban jelentek meg és a vizsga eredményével nagyon meg voltak elégedve. Különösen feltűntek a román ajkú fiúk és lányok, a kik magyar nyelven igen jól feleltek és többször román nyelvre fordították át azt, amit magyarul mondtak. Szép kiállítás volt az iparkészítményekből a kosár fonásból, gazdasági eszközök és összes gazdasági magvakból. A kézimunka kiállítás is szép volt. Az iskolatelepen a tanulók, számszerint 174-en bemutatták tudásukat a vetésekről, a vetések ellenségeiről, a szőlő, gyümölcsfa oltás-

ról, a gazdasági gépek és eszközök kezeléséről, az állatismeretről stb. A nagy jövővel bíró iskola áldása a községünknek, — annak igazgatója Schill János fáradhatatlanul buzgólkodik, hogy évről-évre szebbnél-szebb sikereket mutasson fel. Nagyban segédkeztek a cél elérésében Somlyay Kálmán és Bukorov Mária tanítók. Vizsgabiztosul Iritz Manó gondnoksági tag volt kinevezve, aki a vizsgát vezette.

Az anyai szeretet halottja.

— Öngyilkos háztulajdonosné. — Meghalt a leánya után. —

Távirati tudósítás.

Budapest május 31.

Borzalmas, módon vetett véget életének Budapesten ma reggel özvegy Kudó Márkné, a Fehérvári ut 14. számú ház tulajdonosnője. A negyvenegy éves asszony az anyai szeretet áldozata lett: huszesztendő Mici leánya, aki orvostanhallgató volt a budapesti egyetemen, két héttel ezelőtt megmérgezte magát és meghalt. A kiváló tehetségű, szép leány egyetlen gyermeke volt özvegy Rudó Márknénak s halála annyira lesújtotta, hogy nem akart tovább élni.

Azóta, hogy a leány öngyilkossága megtörtént, az özvegy nővére és annak gyermekei odaköltöztek Rudónéhoz. Vigyáztak rá, nehogy valami kárt tegyen magában. Az özvegyet rettenetesen lesújtotta egyetlen leányának elvesztése: buskomor lett, senkivel sem beszélt s rokonai sejtették, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik. Kétszeresen figyelték; sohasem távoztak mellőle s így két hét elmúltánélkül, hogy az eikeseredett asszony kárt tett volna magában.

Tegnap este — mint mindennap — korán tértek nyugvóra. Rudóné is lefeküdt, de csak tette magát, mintha elaludt volna. Mikor valamennyien elaludtak s csönd volt az egész lakásban, fölkel s lassan, félve, lábujjhegyen kisurrant a konyhába. Csak egy szál ing volt rajta, úgy, ahogy az ágyban feküdt. A gázresó csapját kinyitotta, a hosszú gummicső végét bevette a szájába és magába szivta a gyilkos gázt.

Ma reggel félhétkor fölkel a nővére. Első tekintete az ágy volt, amelyben Rudóné szokott aludni. Amikor azt látta, hogy üres, mindjárt rosszat sejtett; végigjárt a szobákat s utoljára ment ki a konyhába.

A konyha kövén ott feküdt Rudóné egy

— Ne menjen!...

Ez okozta a nagy felháborodást. „Ki kérdezett?” — „Takarodj!” — „Örült!” — „Bolond!” — kiáltozta az egész familia. Valóságos zivatar tört ki, a bolond szabó körül, aki csak nézett nagytűzű, könyes szemekkel vigyorogva, miglen az álmából fölriadt diák, se szó, se beszéd, visszafogozta Capik szabót a tü mellé. Laci ezután a család osztatlan elismerésével tért le semmi nyugodni. Az öreg Gruber pedig nagyon heves vitába merült Juliskával a fölött, hogy mennyi is hát voltaképpen egy rubel. Amiről még Aránaknak sem voltak egészen pontos értesülései, bár azt már kiszámította, hogy ha minden jól megy és nem gazember az impresszárió, hát úgy öt-hat év múlva megveszi a Gresham palotát, ha kapható.

Körülbelül ennyibe maradt a dolog, amikor megköszönve a kitüntetést, magukra hagyta Gruberéket a problémájukkal.

Néhány nap múlva az ablakom alatt vonult el a nagy rubel-expedició... Nagy kosarakat, ládákat és skatulyákat vittek a pályaudvarra. És az öreg Gruber többet futkosott, mint valaha. Aranka azóta már bizonyosan a Newski-Prospecten sétál, igazve a megigézhető rubeleket.

Ami pedig azt a szegény Capik szabót illeti, öt hetekig nem láttam. Gruberéknél

ugyan még akadt volna foltozni való, de kötéllal se tudták többé munkára fogni a bolondot. Elkerülte a házat és elbujkált, ha üzentek érte. Ha fölvettem a nevét az öreg Gruber előtt, hogy mi is van hát azzal a bolond szabóval, az öreg érthetetlenül csóválta a fejét.

— Az Isten tudja, mi van vele. Amióta elment a lányom, hiszen tetszik ismerni, a művész... Azóta Ádám nem jön hozzánk. Bolond az. Tökéletesen bolond.

Már el is felejtettem a szegény ördögöt, amikor egy este belém ütődött Ádám az utcán. Nagyon el volt mélyedve, szinte turta a fejével a földet. Amikor föltekintett, akkor láttam csak, mennyire megváltozott. Sápadt volt. Már nem égett a szeme azzal a rejtelmes tüzzel, amely a tekintetéből azelőtt kivillogott. Nem is vigyorgott többé. Nagyon szomorú volt és illedelmesen megemelte a kalapját. Azután megemelte a kalapját. Azután megállt és várta, hogy megszólítsam.

— Na, mi az, Ádám? Beteg?

A szabó mosolyogni akart, de elcsavart a szája és a szempilláit is nagyon mozgolódtak.

— Köszönöm kérdését — mondta halkan, értelmesen lesütötte a szemét.

— Na, csak nincs valami baj?

— Nincs, kérem alássan.

— Nini! Mi történt ezzel az emberrel, tűnődtem rajta. És megpróbáltam a régi bogarához nyulni.

— Hát a koronával mi van?

— Milyen koronával?

— Hát a cári koronával.

Capik szabónak lebukott a feje a mellére és szeliden, fájdalmasan elmosolyodott.

— Oh!... Isteneim!... — és erőltlenül legyintett a kezével. — Bolondság!...

— Hát nem készül már Oroszországba?

— Nem... Nem jutok el én oda soha.

— Nem? — kérdeztem, csodálkozva ezen a kijózanodáson. — Hiszen azelőtt mindig oda készült.

Ádám pedig mintha csak a kabátja gombjával diskurált volna, melyet zavartan tépdeszt, lassan motyogta:

— Hetven forint csak az utiköltség... Most már tudom, mióta az Aranka kisasszony elment...

Azután mintha megbánta volna, hogy ennyit is mondott, elkészönt szépen és elsietett. Utána néztem. Megint turta a feje a földet... Azután hallottam, hogy a „bolond szabó” fölakasztotta magát.

Szegény Capik Ádám — gondoltam elszánálkozással — az egyik bolondságából kigyógyult, a másikba belepusztult. De hiszen mindég is a „Halál” volt a cimborája...

ingben, holtan. A nővére sikoltozva futott ki az udvarra, fölkiabálta a házat s rögtön rendőrért szaladtak. A rendőr kitelefonálta a mentőket, akik *Virosztek* dr. főorvos vezetésével nemsokára meg is jelentek.

Virosztek dr. megvizsgálta Rudónét s kijelentette, hogy még az éjszaka folyamán meghalt. A nővére s annak gyerekei sikoltozva fogadták az orvos kijelentését s kétségbeesésükben azt kiáltották:

— Hivjanak más orvost!

A mentőorvos komolyan mondta:

— Itt más orvos sem segíthet. Meghalt.

Az öngyilkos asszony negyvenegy esztendő volt. Tizenhat esztendővel ezelőtt elveszítette a férjét s azóta minden öröme Mici nevű leánya volt, aki már az orvostudományokat tanulta s kitűnő haligatónője volt a budapesti egyetemnek. A huszesztendő leány, aki tulságosan ideges volt, egy nem beszámítható pillanatban megmérgezte magát s valószínű, hogy anyja már akkor eltökélte magában, hogy a leánya után fog halni. A konyha asztalán egy levelet is hagyott hátra rokonainak s ebben a levélben néhány sorban azt írja, hogy bocsásanak meg neki tettéért, de nem tudta tulélni egyetlen leánya szomorú halálát.

Ki volt a tintatartó dobáló?

— Györfly Gyula különvéleménye. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31

A képviselőházi tintatartó dobálási botrány kriminális aktái még mindig nincsenek lezárva. Sőt, — jóformán még csak ezután írják meg azokat komoly jogtudosók. Egyelőre még a képviselőház elé sem került a mentelmi bizottság ülésének az a javaslata, mely Beck Lajosnak, akit a tintatartódobálás vádjára terhel, mentelmi joga felfüggesztését javasolja. Ezen az ülésen legérdekesebb volt Györfly Gyula állásfoglalása, aki előrebocsátotta, hogy tisztában van azzal, hogy nem Beck dobta a miniszterelnökhöz a tintatartót, de ha megfordítva lenne is az eset, akkor sem sérti a mentelmi jogot. Szerinte a miniszterelnök a Házban nem hatóság, legkevésbé pedig akkor, mikor az ülés fel van függesztve. Pedig Gál Sándor akkori elnök vallomása szerint a tintatartódobáláskor már nem is voltak elnöki emelvényen. Györfly szerint, hogy a miniszterelnök annyira nem hatóság, hogyha odaállna a portás mellé a kapuba s valamelyik képviselőt meg akarná abban akadályozni, hogy a Házba menjen, ez minden büntetőjogi felelősség nélkül leüthetné, hogy megtámadott mentelmi jogának érvényt szerezzen.

Ezt a felfogását Györfly kisebbségi vélemény formájában a Ház elé is fogja terjeszteni. Hogy azonban azt mikor tárgyalják, arról kombinálni sem lehet. A kormány a katonai javaslatok előtt nem akarja napirendre tűzteni, mert esetleg már itt kitorne az obstrukció. S a katonai javaslatok letárgyalása idejének perspektívája igazán beláthatatlan. Így ez az ügy az új örök per, melynek talán sohasem lesz ítélete.

Pedig — hír szerint — a bíróság előtt szenzációs fordulat is fog benne következni. Ott kiderül, hogy nem is Beck Lajos dobta a tintatartót.

Sőt, még ennél is érdekesebb eredmény fog itt felbukkanni: kitudódik, hogy ki dobta a tintatartót? Két képviselő tanu van rá, akik a bíróság előtt hajlandók lesznek esküt tenni arra, hogy látták az igazi tettet. Beck már csak akkor elegyedett a zavargásba, mikor a

miniszterek a teremben sem voltak. A bíróság azonban ezzel az ügygyel alighanem csak a jövő évben foglalkozhatik.

Hivatalosan bizonyítom, hogy Aradon vihar volt

Sarlot, főkapitány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad május 3.

Rég eldöntött dolog, hogy a magyar közigazgatás nem a legideálisabb valami. Bonyolult, szüvevényes, szívet-lelket elkeserítő, epét fejlesztő, egészséget rontó, tele temérdek sallanggal hiábavalósággal, időt rabló haszontalansággal. Ha ugye elseje táján felvetődöm a városházára és látok asszonnynépeket, amint tétován gyámoltalanul ógyelegnek járnak-kelnek hivatalból-hivatalba adókönyvecskével a kezükben és szorongó gonddal a szívükben, hogy átesnek-e valaha az előírás, számfeltés, leírás, ellenőrzés, tévesztőkertjein, vad dühhel telik meg a szívem. Együttérző szánalmat kellenek bennem azok, akiknek a vámhivatalnál van dolguk és együtt esem kétségbe azon szerencsétlen embertársaimmal, akiket rossz sorsuk arra kényszerít, hogy valami aktát mutassanak fel a pénzügyigazgatóság sárga palotájában. A bürokratizmus tulteng minden magyar intézményben, legyen az állami, vagy községi és a copf, amelytől már a felvilágosultabb kínai is megszabadulni igyekszik nálunk ez teljes virágjában van.

Ennek a virágos kertnek egy szép példányát mutatjuk be alábbiakban:

Pár nappal ezelőtt égiháboru vonult át a városon esővel, széllel, mennydörgéssel és villámlással. A törvényszéki palota néhány ablaka ki volt támasztva, a vihar azonban nem respektálta a méreletet és kardot szorongató „igazság”-ot és kiméletlenül bevett néhány ablakot. Nem sokat. Mondjuk egyet, vagy ötöt. Az egyiknek valamennyi ablakát beverte, a másiknak csak egyet-kettőt, olyik pedig megrepesztett.

A dolgok rendes sora szerint az ablakokat meg kell csináltatni és kifizetni. Így is történt a dolog. Elhívták az üvegest, az üveges szépen megcsinálta és felvette az irodaigazgatótól az érte járó pénzt. Eddig rendben van a dolog.

De most következik a nehezebb rész.

A betört ablakok árát el is kell számolni. Az igazságügyminiszteriumban szigorú fiúk ülnek, a kik nagyítólenősséggel felfegyverkezve ülnek a számadások megvizsgálásának és jaj annak a tételnek, amely nincs kellően megindokolva és igazolva, könnyű ráfogni a szélre, hogy ő törte be az ablakokat. Ilyen alapon a szél a háztetőt is lesodorhatja, a kaput is kidütheti és annyi ablakot repeszt meg, amennyi neki tetszik. De hát ha nem a szél a hibás, hanem valamelyik hivatalnok hanyagsága akar ily módon megmenekülni a költség megtérítése alól. Ohó, ez a kincstár kijátszása. A szegény kincstárnak ugyanis van mit fizetnie. Olyan nincs. Tessék csak ezt valami hiteles formában bebizonyítani. Addig nem adjuk meg a felmentést.

Igy beszélnek odafent. És ennek a copfos bürokratikus gondolkodásmódnak a következményei az efajtá hatósági bizonyítványok.

Az aradi kir. törvényszék nagyságos elnökségének.

El. D. 39—1911. számú megkeresésére hivatalosan igazolom, hogy folyó hó 18-án Arad felett nagy szélvihar dühöngött. SARLOT, főkapitány.

Miért nem kerekedik egyszer már olyan vihar, mely elsöpörne a föld színéről minden ostobaságot. Vagy miért nem veri be a felsőbbbbség ablakait, hogy azon egy kis friss áramlat tartaná bevonulását!

A német császár és a szociálista vezér.

(Az imperator szociálista szemüvegén.)

Távirati tudósítás.

London, május 31.

Vilmos császár legutóbbi londoni látogatása alkalmával látogatást tett *Haldane* hadügyminiszternél, ahol bejelentetlenül toppant be. Régi barátság fűzi a németek uralkodóját a miniszterhez, akit nagyobb hadgyakorlat alkalmával ismert meg Kielben. Mikor a császár megjelent a miniszter hivatalos helyiségében, ott találta *Macdonaldot*, az angol szociáldemokratapárt elnökét is, aki az uralkodó váratlan beléptére szerényen félrevonult és távozni akart.

— Bocsásson meg, kedves *Haldane*, szót nevetve a császár, hogy ilyen illetlen vagyok és előzetes jelentkezés nélkül zavarom. Bocsásson meg ön is uram, szót a szociálista vezér felé fordulva, hogy megzavartam a beszélgetésüket, de csak semmi feszesség, semmi etikett, hármásban folytatjuk, amit önök kettesben megkezdték.

— Ha megengedi felséges uram, szót most a miniszter, bemutatam *Macdonald* urat, az angol szociáldemokratapárt elnökét.

A munkásvezért mély meghajlással fogadta a német uralkodó feléje nyújtott kezét, aki őt egy székbe kényszerítette és csakhamar fesztelen beszélgetésbe eredt vele.

Egy újságíró felkereste a szociálista vezért és megkérdezte tőle, miről beszélgetett a császárral.

— Nem vagyok felhatalmazva, felelte *Macdonald*, hogy egy idegen uralkodóval folytatott magánbeszélgetést nyilvánosságra hozzak, mert nem tudhatom, vajon tetszenék-e a császárnak a közlés. Egyáltalában nem tartom illendőnek, ha a közéletben szereplő személyek magánbeszélgetéseit nyilvánosságra hozzák, mert azok természetüknél fogva magánjellegűek. Csak arról a benyomásról beszélhetek, amelyet a császár egyénisége rám tett.

— Elsősorban feltűnt nekem, hogy a császár a saját véleményével ellenkező felfogás iránt is nagy megértést tanusít. Ha nem is osztozkodik az ellentétes véleményben és nem helyesli, nem helyezkedik szenvedélyesen és értelmetlenül szembe, hanem tényekkel iparkodik azokat cáfolni. Minthogy az alsó néposztályok szociális viszonyait kitűnően ismeri, ellentései egytől-egyig tárgyilagosságok, de természetesen, hogy egy meggyőződéses szociálista azokat nem tarthatja helytállóknak. Meggyőződtem arról, hogy a császár őszintén akarja ismerni minden politikai vélemény okát és következtetését és amennyire lehetséges emberileg, meg is akarja érteni. Becsüli a tisztességes ellenfelet, épügy mint a barátot. Ez a lovagias mód volt az első benyomásom, amelyet szereztem róla.

— Vilmos császár az angol szociális viszonyokat is meg akarta ismerni. Kérdéseket intézett hozzám, amelyeknek iránya azt bizonyítja, hogy nem fél az igazságtól és a dolgok mélyére akar pillantani.

— Másodsorban feltűnt nekem az a mély komoly erkölcsösség, amely a császárnak azokból a szavaiból tűnik ki, amelyekkel a maga uralkodói feladatairól beszél. Érzi, hogy minden egyes cselekedeteiért ő maga viseli a felelősséget. A legsúlyosabb felelősségnek azt tartja, amelylyel önmagának tartozik. „Önmagunkkal szemben tegyük eleget; ez legyen a végcélünk, mondotta a császár és akkor sohasem leszünk végleg megelégedettek, a folyton a jobbra törekszünk.”

— Az a meggyőződés, hogy úgy, mint minden nagy népnek uralkodója, a német császár is a béke legmeggyőzőbb barátja és pártfogója. Ugy látom, hogy az angol lapoknak a császár harcra kedvéről irt hírei mind valótlank.

Az újságíró ama kérdésére, vajjon mit mondott a császár a békéről, a szocialistavezér nem adott feleletet.

Pusztítják

a városi parkokat.

— Vandalizmus az aradi sétányokon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Aradváros tanácsa minden esztendőben egyszer romantikára hajlik és körülbelül egy negyed órát szentel fának, virágnak, megesik a szive a mezők liliomán, amelyet Aradon még az Uristen sem táplál. Kénytelen vele, mert a rendőrség igen süniün jelentgeti, hogy ma reggel egy ágy munkát, tegnap tizenkét szoforát, majd huszonnégy rózatokét pusztítottak el vandál kezek a parkban, a bidfeljárón és mindenütt, ahol érik a virágot, a fát. A tanács fájdalommal gondol a koronájukat vesztett szoforákra, melyekből az életet egy mulató, lumpoló társaság élte ki bicskakkal, meghatva veszi tudomásul a munkát pusztulását és Gül Baba lelkének felzokogása nem olyan siralmas, mint a nagytekintetű hivatalos testület panasza az aradi közönség, az intelligenciájáról híres aradi közönség perverz öröme miatt, amelyet ez a publikum virágok és fák pusztításán érez.

Igaza van a tanácsnak. Mert az a hihetetlen tény, hogy magának a hatóságnak kell kiverkednie a közgyűléssel szemben minden talpalatnyi földet a természet legszebb ajándéka, a virág és a fa részére. Nem a tanácsnak jutott eszébe, hogy tönkre tegyen egy parkot és oda egy épületkolosszust emeljen. A törvényhatóság rossz szelleme sugta ezt a botrányos gondolatot és nem a tanács volt az, aki hajszál mérlegen mérte le a filléreket, mikor a Kossuth-park létesítéséről volt szó.

Ha már igazán nagy pénzáldozatokkal városi kertészetet teremtettünk, virággyakat, tarka és pompázó szőnyegetek vontunk a porban gazdag aradi sivatag fölé, ha már végre a hatóság megérzi, hogy az aradi közönség egészségének városias igényeinek nagy gondot és fáradságot kívánó ültetvényekkel és parkokkal tartozik, akkor elvárhatjuk ettől az igazán intelligens közönségtől, hogy ne a maga kezével tépdesse, pusztítsa az ő gyönyörűségére, élvezetére és leginkább, portól tikkadt tüdejének felüdítésére szolgáló hatalmas vegetációt. Minden városban maga a közönség a nyilvános parkok éber őrzője és valószínűs detektiv-buzgalom szállja meg, hogy az ő féltett kincsét, a város díszét, virágát érzéstelen emberek romboló, pusztító kezétől megvédje.

A tanács a rendőrséget a legszigorubban utasította a parkok és egyéb ültetvények beteges hajlamu „megrontóinak” kézrekerítésére és utasította, hogy a törvény teljes szigorával sújtsa a barbár virágpusztítót. A kár, amelyet a város az utóbbi időben egyre szaporodó fa és virágrombolás révén szenved, igen tetemes és egyes virágfajok teljesen elfogytak a gyakori utánültetés miatt a városi kertészetből.

A halálos automobil-szerencsétlenség.

— A hatósági vizsgálat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, május 31.

A hétfőn este történt halálos automobilszerencsétlenség még mindig érthető izgalomban tartja a közönséget. Mindenhol a szomorú katasztrófáról beszéltek és általános volt a vélemény, hogy a szerencsétlenségnek a soffőr az oka, aki szédületes gyorsasággal hajtott végig az országuton.

A Westinghouse aradi gyár automobilja tegnap is ott feküdt még az országuton egy rendőr őrizete alatt. A helyszíni és szakértői szemle tegnap délután ment végbe az aradi uton annak megállapítása végett, hogy mi volt a szerencsétlenség közvetlen oka. A szakértői szemlén részt vettek: Boross Dező dr. kir. ügyész, Fehér Antal központi vizsgálóbíró, Stork Lipót főmérnök, Mikes Gábor dr. rendőrkapitány és az aradi Westinghouse gyár mérnöke, Stratfort Károly. A bizottság két óra hosszat tartózkodott a helyszínen, felmérte az utvonságot a részét, ahol a katasztrófa történt és próbameneteket rendeztek automobillal. A szakértői szemle eredményét írásban terjesztik majd be a központi vizsgálóbírónak, akinek kezében összpontosulnak az eddigi eljárás számai is.

A tragikus véget ért Salgó Miksa holttestét ma délelőtt boncolták fel a belvárosi izraelita temető halottaskamrájában. A boncoláson részt vettek Fehér Antal központi vizsgálóbíró, Szigeti Henrik dr. és Urbanetz Ede dr. kir. törvényszéki orvosok. A boncolás megállapította, hogy a nagy esés folytán májrepedés állott be és belső elvérzés volt a halál közvetlen oka. Azonkívül az agy is megsérült. A szerencsétlen ember holttestét ma délután három órakor temették és a sírnál Drechsler Miksa dr. főrabbi bucsuztatta.

A katasztrófa második áldozata, Salgó Miksáné, még mindig nagy betegen fekszik a Jenőherceg-téri lakásban. Az éjszakát már esendően töltötte, idegrohamai csillapodtak és az orvosok megállapították, hogy bár sérülései súlyosak, még sem életveszélyesek. Ma is nyugodtabb volt már a beteg asszony, csak olykor fogta el göresös zokogás és ebben a lázas állapotban folyton maga előtt látja a katasztrófa véres képét. Ennek borzalmas impressziójától nem tud szabadulni. A beteg asszonyt, amint állapota annyira javul, bírósági bizottság ki fogja hallgatni a szerencsétlenség körülményeire és részleteire vonatkozólag.

Knotz Szilárd soffőrt, mint jelentettük, Mikes Gábor dr. rendőrkapitány előzetes letartóztatásba helyezte és megindította ellene az eljárást gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt. Knotzot ma délelőtt átkísérték a kir. ügyészség fogházába és a központi vizsgálóbíró azonnal kihallgatta. A soffőr állhatatosan megmaradt védekezése mellett, hogy ő rendes sebességgel hajtott és nem igaz az, hogy a szerencsétlenségnek ő lett volna az okozója. Mint értesülünk, a vizsgálóbíró Knotzot kihallgatása után szabadlábra helyezi, de azért folyamatban marad ellene az eljárás.

A temesvári rendőrség ma délelőtt kihallgatta Káryánszky Lajos és Vácsi János fuvarosokat, akik nem sokkal a szerencsétlenség után értek a helyszínre és az ott látottakról-hallottakról a következőket mondták el:

— Hétfőn este hat óra tájban egy kocsin kavicsot fuvaroztunk az aradi országutára. Már leraktuk a kavicsot és visszafelé

haladtunk, amikor messziről láttunk egy automobilt állani az uttest mellett és több embert. Közelebb érve, láttuk, hogy a gépkocsi az utmeneti árkon túl keresztben áll. Az automobiltól vagy harminc lépésnyire egy vastag fa mellett feküdt Salgó Miksa holtan. A férfi mellett térdelve egy asszony hangosan zokogott. A nő felkelt, otthagya Salgót és az automobil felé indult, de attól körülbelül husz lépésnyire összeesett és ajultan terült el a földön. Az uton Horovitz és a soffőr beszélgettek, s látszott rajtuk, hogy nagyon fel vannak indulva. Időközben odaérkeztünk a helyszínre és hallottuk, amint a soffőr megkérdezte Horovitztól:

— Mi lesz most én velem?

— Majd bezárnak — válaszolta Horovitz.

A helyszínre érve leszálltunk a kocsi-ról és mindketten a fűben fekvő Salgóhoz siettünk, de miután láttuk, hogy már meghalt, visszasiettünk az asszonyhoz, aki időközben visszanyerte eszméletét. Megkérdeztük tőle:

— Mi történt? Hogy történt a szerencsétlenség?

A szegény asszony azonban csak annyit tudott mondani:

— A számár, a marha...

Szivszaggató zokogásban tört ki ezután és nem tudott többet szólni.

Itéletidő a fővárosban.

— Három óras felhőszakadás. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31.

Ma délután hat óra tájban a tikkasztó melegség után egyszerre ijeszítő fekete felhők kezdtek tornyosulni a főváros felé és hamarosan beborult az egész égboltozat. Ezzel egyidejűleg óriási szélroham keletkezett, amilyen már régen nem volt a fővárosban. Alig tartott néhány percig a szélvész, mikor az eső is megeregedt és felhőszakadás zúdult Budapestre.

A hihetetlen erővel tomboló vihar majdnem három óráig tartott és óriási károkat okozott, mert a Dunamelléki és külvárosi házak pincéit elöntötte a víz, amely a csatornán nem tudott elég gyorsan lefolyni.

Alig tartott a vihar egy fél óráig, mikor megszólaltak a főkapitányság telefonjának a csengői és azontul késő estig folytonosan csilingeltek. A város minden részéről tűzoltók ki- rendelését kérték, mert a hatalmas felhőszakadás a pincéket nagyon sok helyen elöntötte. Különösen káros rombolást végzett a vihar a dunaparti házakban és az Aréna-ut tájékán, ahol a víz sok helyen a lakásokba is behatolt. A lakosság itt kénytelen volt a házak tetejére menekülni és ott várni be a segítséget, mert az utcákon is valószínűs tengeráradat zuhogott végig.

A tűzoltóság nem tehetett eleget a segítségre szorulóknak, mert rendkívül sok helyen voltak igénybevéve. Azért elsősorban leginkább fenyegetett helyekre vonultak ki. Így a Dunaparton több nyomdahelyiséget öntött el az eső- víz s a tűzoltók elsősorban innen igyekeztek a vizet kiszivattyuzni. Persze ez a munkájuk is a folyton tartó felhőszakadás miatt majdnem felesleges volt, mert amíg csak a vihar tartott, a kiszivattyuzott víz helyére újabb víztömeg tödült.

Nagy ijedelmet okozott a fővárosban az a hír, hogy az árvíz a főposta épületét és a telefonközpontot is elöntötte. A víz a telefonközpontba tényleg behatolt és félf volt, hogy a telefonközlekedés meg fog akadni. Attól is tartani lehetett, hogy a vihar tönkretesz a földalatti telefonvezeteket. Szerencsére azonban

a telefonforgalomban zavar nem állott be. A tűzoltóság az első értesítésre nagy apparátussal vonult ki a főposta épületéhez és a vizet hamarosan kiszivattyuzta.

A vihar majdnem kilenc óráig tartott s addig a főváros területén jóformán minden közlekedés szünetelt. A vihar ideje alatt megállott még a villamos közlekedés is.

Hogy a rendkívüli nagyságu vihar hol és mennyi kárt okozott, azt egyelőre hozzávetőlegesen se lehet tudni, mert az est folyamán, sőt még az éjszaka is, minduntalan hol innen, hol onnan a város legkülönbözőbb részeiről kéri a tűzoltók segítségét. A tűzország pedig a vihar kitörése óta folytonosan dolgozik és előreláthatólag mentő munkáját holnap délig is aligha fogja befejezni. Szerencsére azonban a mentőknek az itéletidő következtében nem kellett sehol segítséget nyújtani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Biról kinevezés. Széll Lajos dr. aradi törvényszéki jegyzőt a nagyhalmágyi járásbíróvához albiróvá nevezte ki a király.

§ Kossuth és Sztéryni sajtópöre. Budapestről jelentik: A Kuria ma tárgyalta azt a pört, amelyet Kossuth Ferenc volt kereskedelmi miniszter és Sztéryni József volt államtitkár indítottak Habár Mihály ellen a Wekerle-kormányt támadó ismeretes brosurája miatt. A budapesti esküdtbíró Habár Mihályt rágalmazásért öt hónapi fogházra és ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt semmisségi panasszal élt, a melyet ma tárgyalta a Kuria első büntető tanácsa Vavrik Béla elnöklésével Vaikó Pál kuriai bíró előadása alapján. A koronaügyészség képviselőjében Baumgarten Izidor koronaügyész-helyettes jelent meg. A Kuria a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította és ezzel hozzájárult az esküdtbíró ítéletéhez.

§ Milliós követelés a nagyváradi püspökség ellen. A szegény nagyváradi püspökség vagyonát súlyos pörrel fenyegette egy elhunyt vállalkozó özvegye. Két és fél millió koronát követelt a püspökségen azon a címen, hogy azt ő néhai férje a püspökség hibájából vesztette el a vaskóhi márványbányák kiaknázását. 1891-ben még Schlauch Lőrinc dr. bibornok haszonbérbe adta a vaskóhi vas- és márványbányákat s a haszonbérleti szerződés átruházás folytán Ráth Gusztáv bányavállalkozót tette a bányák bérletjévé. Ráth megkísérelte a bányászatot, de sokkal kevesebb befektetéssel, mint a mennyit az ottani viszonyok igényeltek, ennek következtében a vállalkozás elnyelte a befektetett kevés pénzt, anélkül, hogy megfelelő hasznot hozott volna. Mikor Ráth Gusztáv a vállalkozásába belebukott, a bányákat ismét más vette át. Ráth nemsokára meg is halt. Ekkor özvegye, született Della Donna Mária pert indított a püspökség ellen, azt vitatva, hogy férje nem a pénztelenség miatt bukott bele a vállalkozásba, hanem amiatt, mert állítólag néhány bányát nem adtak át a természetben. Csekély 2 416,500 koronát követelt a püspökségtől, azt adván elő, hogy ennyi és sem több, sem kevesebb lett volna a haszna a férjének a vállalkozásból. A nagyjelentőségű és igen érdekes perben most jött meg a kuriai ítélet, mely Ráthnét minden kereshetőségi jogával végleg és jogerősen elutasítja.

§ Megtámadott mandátumok. Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsa ma folytatta a Lengyel Zoltán képviselő zilahi mandátum ellen benyújtott petíciót. Több tanu azt vallotta, hogy Lengyel Zoltán állandóan egy díjbirkózó kíséretében utazott. Vártelken Pap János bíró és lelkész voltak főkortesői, akik husz-huszonkét koronáért vásárolták a szavazatokat. Más tanuk állítólag látták, amint Lengyel a kocsin állva husz koronásokat lobogtatott kezében, hogy annyit kap mia-

denki szavazatáért. — A vizsgálat során Szabó Flore választó a kiküldött táblabíró előtt egy husz koronás bankjegyet tett le, a melylyel Lengyel egyik kortese akarta megvesztegetni, hogy ne valljon terhelően. A tárgyalást holnap folytatják. — A szabadkai petíció dolgában a Kuria második tanácsa befejezte a bizonyítást. A petícionálók meghatalmazottja kérte a választás megsemmisítését, mire Tetétleni Ármán dr., Vojnits Sándor képviselő védője a petíció elutasítását kéri. A Kuria végül eskü alatt kihallgatta a képviselőt, a ki kijelentette, hogy egy szó sem igaz abból, a mivel a petícióban vádolják. A Kuria határozatát június tizenhetedikén délben hirdeti ki Zachár Emil elnök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az „Aradi Zeneakadémia”-ból ismét több tavitvány vizsgázott kitűnő sikerrel a szigoru magy. kir. orsz. Zeneakadémián. Zongora, zeneelmélet, zene diktálás, hallás gyakorlatok és összhangzattan. A levizsgázott növendékek a következők: Benczedy Irma IX. oszt. Joanovits Erzsébet VIII. oszt. Bródy Erzsébet, Dömötör Margit, Spielmann Böske VII. oszt. Salgó Piri, Fényes Bori III—IV. oszt.

* Zongora vizsga. Az országos magy. kir. zeneakadémián e hó 29-én megtartott magánvizsgálatokon Aradról Leitner Paula az aradi zenede volt tanítványa az akadémiai utolsó előtti évfolyamból (III. osztály) a zongora tanzakból sikerrel levizsgázott.

* Uj attrakciók fellépése a Nyári Színházban. A Nyári Színház agilis igazgatósága, hogy a közönség igényeinek minden tekintetben megfeleljen, a szenzációs sikereket arató műsort csütörtöktől kezdődőleg két elsőrendű sláger számmal bőviti ki. Sikerült ugyanis két fényes attrakciót megszerezni. Az egyik Mr. Robins világhírű zeneimitátor, akinek csodás művészetében az egész világ gyönyörködött már. Szinte a mesébe illő ennek a fenomenális embernek csodálatos művészete, akinek produkcióit mindenütt a legteljesebb siker kísérte. A másik új attrakció Miss Roberts angol énekesnő. Ez a feltűnően elegáns, sikkes angol leány csodálatos művészettel adja elő a legmodernebb angol kabaréadokat. Ezek az új attrakciók kívül a régi nagyszerű műsor többi attrakciói is fellépnek, így Olga Ferra csodálatos, szemképrázató látványos mutatványaival, Miriam a fenomenális komédiás és a 2 Rewells, akik a rövid idő alatt, amióta Aradon produkálják mesés ügyességgel és ötletességgel végrehajtott mutatványaikat, a közönség becézett kedvencei lettek.

* Jeruzsálem zsarnoka. Szenzációs kép szerepel az Apolló mostani műsorán: Jeruzsálem zsarnoka (A megszabadított Jeruzsálem.) A hatalmas koncepcióju, művészi kivitelű kép Torquato Tasso gyönyörű hőskölteményét érzékíti meg. A Comédie Française neves művészei játszanak a hatalmas darabban, amely a szaracénok és keresztények közötti elkeseredett harcot, annak egyik legmegkapóbb fázisát tárja elénk. A tökéletes kivitelű kép művészi hatását nagy mértékben emeli a színezés is. A szenzációs sikereket aratott kép, amelynek csodájára a publikum tömegesen keresi fel az Apolló-színházat, csupán egy napon marad még műsoron, a csütörtöki műsor keretében látható utóljára. Az Apolló pénteken már egy másik slágerrel szolgál a közönségnek. Bemutatja az amerikai mozgóképészet egyik legcsodásabb alkotását Az elszabadult mozdony-t. A hatalmas, minden fázisában megrázó drámát az igazgatóság csak nagy áldozatok árán volt képes megszerezni s az Apollóban négy napig lesz látható. A műsor többi számai is a modern kinematográfia egy-egy remeke, amelyek méltó feltűnést keltettek a publikum körében. 177

* Az önfeláldozás. Nagy történelmi dráma a két milliós városban, a francia forradalom idejéből. — Charles Dickens regénye nyomán. Az Uránia újdonsága. Amikor 1789. július 14-én Páris népe arra ébredt, hogy az ágyuk a Bastille ellen vannak irányítva, mindenki azt hitte, hogy jelentéktelen, futólagos felkelésről van szó. De másként történt. A Bastille huszonnégy óra alatt elesett és a királlyságnak a forradalom megadta a kegyelemdőfést. Ebben a korszakban játszódik le ennek a szenzációs drámának a cselekménye, amelynek meséje a következő: I. rész: 1757-ben vagyunk. St. Evermont Marquis, aki kastélyában bált rendez, fogadást köt barátaiival, hogy menyasszonya helyett kárpótlásul, aki nem jelent meg a bálon, megszöktet egy paraszt leányt és elhozza mulatozó társai közé. A fogadást meg is nyeri. Az elrabolt leány vőlegénye azonban behatol a bálterembe s menyasszonyát követeli. A Marquis felelet helyett kardot ránt s leszurja a leányt. Hogy a gyilkosságot elsimítsák, a kastélyba hívják dr. Manettet s mikor ez vonakodik elpalástolni a bűnt, egyszerűen a Bastillba vetik, feleségének pedig azt mondják, hogy meghalt. A szegény asszony meghal bánatában, árván maradt kisleányát pedig a doktor assistense Angliába viszi, ahol Telson bankár örökbe fogadja. A Marquis öcsese, Darnay Charles, aki tanuja volt nagybátyja tetteinek, megundorodik a gonoszságoktól és megfogadja, hogy nem lép a Marquis nyomdokába, hanem nemeshez méltó életet fog követni. — II. rész. Tizennyolc évvel később, Londonban játszódik a következő kép. Manette dr. leánya, Lucie serdülő hajadonná fejlődött, akibe egy fiatal ügyvéd, Sidney Carton szerelmes. Lucie egy napon megtudja, hogy apja kiszabadult a Bastillból, érte megy és elhozza Angliába. Utközben megismerkedik Darnayval és a fiatalok megszeretik egymást. Darnay ellen azonban nagybátyja, Evermont Marquis boszúból, mert az öcsese vagyonát szétosztotta a nép között, összeesküvést sző s egy rossz hírű nő a fiatal franciát bevádolja az angol hatóságoknál kémkedés miatt. A bíróság azonban felmenti, mert a vádló nem tudja őt megkülönböztetni Carton ügyvédtől, aki szerfelett hasonlít hozzá. Angliába érve Charles Darnay feleségül veszi Lucit, a szegény szerelmes Carton pedig, aki csak titokban merete szeretni a fiatal leányt, csendesen félrevonul a boldogságuk utjából. — III. rész. Elérkezett a nagyjelentőségű, vészterhes, 1789-iki év. A nép nem tudta már elviselni a nemesek örökös gaztetteit és erőszakoskodásait. Egy önmagában véve jelentéktelen személy elegendő, hogy az amugy is forrongó kedélyeket lángra lobbantassa. A Marquis kocsija elgázolja egy munkás gyermeket és a nép boszút esküszik. Ejjnek idején hálósobájában megölik a főnemes, a nép ostrommal beveszi a Bastillet és ott a falban elrejtve megtalálják Manette dr. naplóját, a melyben fogsága történetét írta le. Darnayt a forradalom híre Párisba vonzza, a hová feleségével és apósával érkezik meg, de elfogják és börtönbe vetik s amikor a nép megtudja, hogy a gyűlölt St. Evermont Marquis unokaöcsese, dühe nem ismer látárt és halálra ítélik a szerencsétlent. Ekkor megjelenik Sydney Carton elhatározza, hogy megmenti imádoztjának a férjét. Valahogy bejut a börtönbe, ruhát cserél a fogoly Darnayval és helyette ő megy a verpadra, ahol nyugodtan így szól a vérre éhes néphez: Annál nemesebbet, mint amit most cselekszem, nem tettem soha életemben. 175

* A Heltai-kabaré új társulata holnap, csütörtökön mutatkozik be az aradi közönségnek. A régiök közül csupán Körmendy Ilonka szubrett, Sziklay Benő, Heltai Árpád, Garas Márton és Varjas Antal, a kabaré kedvencei maradtak meg. Csütörtökön mutatkoznak be az új tagok: Szécsi Magda kabaré művésznő, Nora et Dóra Ismay, angol tánecsketős, Olga Clüek a bécsi Apolló hírneves énekművésznője, aki nagyszerű német műdalokat és áriákat ad elő, Radó Gizi, az ismert ének és táncművésznő, Jules Boesnach, a párisi „Chat Noir” kitűnő művésze, a budapesti Jardin de Paris állandó vendége és Kovács Andor, az országos hírvé komikus. Az új társulat bemutatkozása iránt városszerte rendkívül nagy az érdeklődés. Val-

tozatos, érdekes lesz a csütörtöki előadás, a mely előreláthatólag még erősebbé teszi a közönség bizalmát a Heltai-kabaré nivós előadásai iránt. Ma este sikerült családi műsor keretében bucsuztak el a Heltai-kabarének két hétfőig nagy siker mellett működött népszerű tagjai: Szücs Nelly, Vaniss Ilonka és Radó Sándor.

Kristóffy programbeszédet mondott Csabán.

— Küzdelem a mandátumért —
(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Csaba máj. 30.

Kristóffy József a parasztpárt jelöltje ma több híve kíséretében délután két órakor Csabára érkezett. A vasutnál ezekre menő tömeg várta és lelkes fogadtatásban részesítették. A hosszú végnélküli menet, melynek élén négylovos kocsiban a jelölt haladt a vasutról a piacra vonult, ahol Kristóffy mintegy ötezer ember előtt programbeszédet mondott.

Darabos János elnök megnyitó beszéde után lelkes éljenzés között Kristóffy ment fel az emelvényre.

— Mindenekelőtt megköszönte a beléje helyezett bizalmat s a fényes fogadtatást. Azért jött, mert hívták. Meghajlik a parasztpárt előtt. Előre tudta, hogy minden oldalról megtámadtatásban lesz része, ez azonban nem tartotta vissza. Megszokta, hogy őt hazaárulással vádolják, holott az árulók a koalíciós honfiak voltak. Hazaáruló Magyarországon mindenki, aki jogot és részt kíván e hazából, őt azért mondják hazaárulónak mert odaállott a király és a nemzet közé és résztvett a kibontakozás munkájában és mikor az alkotmány, melyért ő nem lelkesedik, veszélyben forgott, odadobta testét és személyét, hogy azt az alkotmányt megvédje.

A paktumban személyére vonatkozólag nem kötött ki más feltételt csak azt, hogy a koalíció valósítsa meg az általános választói jogot. A koalíció vezetői azonban feláldozták elveiket a hatalomért. Bátran szembe néz az ellene felhozott vádakkal, mert az árulást nem ő, hanem azok követték el, akik cserben hagyták elveiket és a hatalomért Bécsbe szállították Szent István palástját. A nemzet vezérei maguk se bíztak a nemzeti ellenállásban. Őt most hazaárulónak nevezik, mert az általános választójogért küzd. Arcpirulás nélkül türi e vádat és minden sebet, melyet a választójog csatájában kapott. Elismeri, hogy hazaáruló oly értelemben, hogy a mai alkotmányt eltörölné és helyébe újat csinálna, olyat, mely a nép millióit magába fogadná.

Ma aránytalan az adózás rossz a népoktatás, siralmas a közegészségügy, a közigazgatás állapota középkori. Az általános választójog megfogja törni az oligarchia hatalmát és ur, paraszt, gazdag és szegény egyforma lesz. Mindenkiel szövetkezik, aki az általános választójog híve és nem törődik vele, ha megbántják, megrágalmazzák, ha a fényes országház kupolája rá is szakad. Azt mondja, amit Luther: „Itt állok de nem tehetek másképp.”

Csabán a társadalmi békét akarja megvalósítani, a parasztságot országosan szervezni és nem engedi, hogy Achim hívei elszéledjenek.

Este Kristóffy tiszteletére fényes bankett volt.

Csabáról jelentik: Wenckheim József gróf, akit munkapárti programmal akarnak felléptetni, még nem nyilatkozott a jelöltség elfogadásáról.

Az ökörmézői receptcsalás.

— Letartóztatott gyógyszerész. —

Távirati tudósítás.

Máramarossziget, május 31.

A közigazgatási botrányok Eldorádóját, a máramarosmegyei Ökörmézőt nagy izgatottság verte föl tegnap. Kedden, későn este Zombory Emil ökörmézői főszolgabíró maga elé idézte Székely Miksa gyógyszerészt és rövid kihallgatás után letartóztatta. A sokat emlegetett, hírhedt receptcsalási eset áll a szenzációs letartóztatás hátterében.

Ökörmézőn, 1909-ben erős tifuszjárvány dühöngött, amely veszedelmesen tizedelte a község lakosságát, annyival is iakább, mert akkor orvos nem volt a faluban. A hatóság sokáig tétlenül nézte a járvány elharapódzását, míg végre Székely távirati sürgetésére a belügyminiszter Fillinger Ferenc dr. budapesti orvost küldte le járványorvosnak az elhagyott községbe. Fillinger rövid pár hónap alatt hatvankét tifusz, tizenhat vörheny és néhány difteritisz esetben nyújtott segínyt a szegény ruténeknek. A járásorvos receptjei alapján Székely Miksa gyógyszerész szolgáltatotta ki a gyógyszereket, amiknek ára az idők során körülbelül kétezer koronára szaporodott. A gyógyszerész a szolgabíróhoz nyújtotta be a számlát, de az egy hónapig halogatta a fizetést és ezt azzal okolta meg, hogy receptvizsgálatot tart. Székely megsokalta a huza-vonát és a szegény embereknek kiszolgáltatott gyógyszerekért polgári uton beperelte az államkincstárt.

Ekkor váratlan esemény történt. A máramarosmegyei ügyészség a szolgabíróság megkeresésére megindította az eljárást Székely ellen receptcsalás miatt, amit a vád szerint úgy követett el, hogy saját maga készítette a recepteket és így fiktív tételekkel terhelte meg a kincstárt. Székely ezzel szemben azzal védekezett, hogy az összes recepteket a községi bíró és jegyző látták el pecséttel és az előjáróság nevében írásbelileg bizonyították, hogy a betegek szegények, nekik Székely a gyógyszereket tényleg kiszolgáltatta. E bizonyítékok ellenére azt kívánták Székelytől, hogy a meggyógyult ruténekkal igazoltassa, hogy a gyógyszereket tényleg megkapták és mivel a rutének egy része erre nem akart emlékezni, sőt azt is tagadták, hogy ők betegek voltak, a hatóság indokoltan tartotta Székely letartóztatását.

Az ügyről Zombory Emil ökörmézői főszolgabíró egy újságírónak a következőket mondotta:

— A hír csakugyan igaz. Székely Miksa gyógyszerészt a főszolgabíróság tegnap előzetes letartóztatásba helyezte, mert alaposan gyanúsítható azzal, hogy körülbelül ezer korona értékű receptet hamisított és annak az árát a kincstáron követelte.

Székely dr. Lengyel Zoltánt nevezte meg védőjéül. Minthogy azonban Lengyelt most a petíciójának tárgyalása foglalja el, fölkereste Vázsonyi Vilmos dr.-t, hogy sürgősen vegye kezébe a gyógyszerész ügyét. Vázsonyi ma el is utazott Máramarosszigetre, mert Székelyt még tegnap este átkísérték az ügyészség fogházába. A letartóztatás ügye előreláthatóan sok port fog még fölverni, mert Székely állandó harcban áll évek óta az ökörmézői hatóságokkal és nem lehetetlen, hogy a váratlan letartóztatásba egy kicsit a boszu is belejátszott.

Máramarosszigetről jelentik éjjel: A vizsgálóbíró ma délután kihallgatta Székely gyógyszerészt. A vallatás négy óra hosszat tartott.

Befejeztével a gyógyszerészt szabadlábra helyezte a vizsgálóbíró. Végzésében kimondotta, hogy a fogva tartásra nincs ok és hogy a vád igen gyenge alapon nyugszik.

Kossuth Ferenc nagybeteg.

Szívgyengeség és asztmatikus rohamok.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31.

Kossuth Ferenc nagyon beteg. Kossuth hónapokig betegeskedett, alig egy hete, hogy felépült. Vasárnap Sátoraljauhelyre utazott, hogy ott résztvegyen a legújabb Kossuth-szobor leleplezésén. Kossuth Sátoraljauhelyen rosszul lett, súlyos szív működési gyengeség támadta meg és rendkívül elgyengülve, újra betegen érkezett haza Budapestre. Ma éjszaka súlyos és jelentős változás állott be Kossuth Ferenc állapotában, a szív működési gyengeség asztmatikus rohamokkal párosulva rendkívül nagy erővel lépett fel, egész éjjel kínozza és még délelőtt is tartott. A hirtelen állapotváltozásnak az lett a következménye, hogy a rossz hír még rosszabbá növe, úgy terjedt el a Házban, hogy Kossuth Ferenc haldoklik. Éjjel négy órakor annyira rosszul volt a beteg pártvezér, hogy környezete orvosokért rohant. Sürgősen megjelent a betegnél Müller Kálmán báró háziorvosa, aki ma reggel konziliumra hívta Angyán professzort. Az orvosi konzilium kétségtelenül megállapította a sajnálatraméltó ténytet, hogy Kossuth Ferenc állapota rendkívül aggasztó.

A Kossuth Ferenchez közelálló Magyar Tudósító félhivatalos kommunikéje is Kossuth rendkívül súlyos állapotáról tesz tanuságot:

Az a szív működési gyengeség, — jelenti a Magyar Tudósító — amely Kossuth Ferenccél sátoraljauhelyi tartózkodása alkalmával nagy erővel fellépett, az éjjel újból megisméltődött és részben az egész délelőtt tartott. Müller Kálmán dr. egyetemi tanár, főrendiházi tag, a beteg háziorvosa, ma reggel konziliumra hívta Angyán professzort és együttesen megállapították, hogy a beteg pártvezérnek úgy a mozgást, mint a beszédet egyelőre az abszolút minimumra kell redukálni. Éjszakára állandó orvosi asszisztenciáról gondoskodtak. Ennélfogva orvosi rendeletre hálószobáját nem szabad elhagyni, bár a nap legnagyobb részét ágyon kívül kell töltenie. A betegnek egyelőre a legteljesebb nyugalomra van szüksége.

A nagybeteg ma délután félkettőkor harmadszor látogatta meg Müller báró és ekkor némi, de nem jelentékeny javulást konstátált. Ma éjszakától kezdve állandó orvosi inspekciónak lesz Kossuth körül, akit ezenkívül Pally Sándor dr. titkára és hűséges inasa, Vida Pista ápolnak. A Kossuth Ferenc állapotáról elterjedt rossz hírek mindenütt feltétlen részvétet és nagy megdöbbenést keltettek. Berzeviczy Albert, a Ház elnöke, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Apponyi Albert gróf, Justh Gyula és mások több ízben érdeklődtek a nagybeteg állapota iránt. Jakab Sándor titkár félkettőkor megjelent a Házban, hogy Kossuth Ferenc aggodó híveinek referáljon vezérük állapotáról és őket Müller professzor legutolsó diagnózisával megnyugtassa.

Éjjel jelenti tudósítónk, hogy az orvosok véleménye szerint katasztrófától kell tartani. Kossuth karos székben ülve tölti az éjszakát. A rohamok gyakran megisméltődnek. Kossuth környezetéből az a hír szivárgott ki, hogy a nagybeteg órái meg vannak számlálva.

HIREK.

Riasztó hírek a királyról.

— Az uralkodó elutazása Gödöllőről. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 31.

A király gödöllői tartózkodása majdnem négyheti ott időzés után holnap véget ér. A király, aki május 6. óta lakott a gödöllői kastélyban teljesen leküzdötte katarrhusát, amelyben még Bécsből való elutazása előtt szenvedett. A könnyű természetű katarrhus már teljesen elmúlt, a köhögés megszűnt és a rekedtség, amely a gödöllői tartózkodás előtt minden hosszabb beszélgetés után jelentkezett, teljesen eltűnt. A király hangja tiszta, araszina piros és szubjektív érzése kitűnő.

A jó vidéki levegő 6 felségének nagyon javára volt. A király maga is igen meg van elégedve gödöllői tartózkodásával. Azok az államférfiak pedig, akik a legutóbbi napokban kihallgatáson voltak, csodálattal beszélnek szellemi frissességéről és pompás kedvéről.

A király egyébiránt gödöllői tartózkodása alatt is igen sokat dolgozott. Az eléje terjesztett állami ügyeket gyorsan és pontosan elintézte és naponta egész sereg fontos állami intézkedést tett.

A király holnap déli 1 órakor utazik el Gödöllőről. Az udvari külön vonatot Palotaujpest felé, majd onnan a marcheiyi vonalon a bécsi S aatsbanhof felé irányítják.

József főherceg, Augusztia főhercegnő és gyermekeik ma délután negyed négy órakor őfelsége látogatására Gödöllőre érkeztek. A király azonnal fogadta őket és háromnegyed óráig kedélyesen elbeszélgetett vendégeivel. Majd négy órakor nyitott udvari fogaton sétakocsizást tett és néhány perccel 6 óra előtt érkezett vissza a kastélyba.

Annak ellenére, hogy a király ezidőszent teljesen egészséges és igen jól érzi magát, a külföldi és különösen a német lapok úgy tüntetik fel a dolgot, mintha a király állapota válságos volna és a magyar és esztrák lapok csak a közönség félrevezetésére közölnék a király állapotáról szóló kedvező jelentéseket. Ezért a külföldön mindenfelé a legriasztóbb hírek vannak elterjedve a király állapotáról. A balkáni sajtó egyrésze a katasztrófa közelségéről ír, a bukaresti újságok pedig ma délután rendkívüli kiadásokban a király halálát közölték.

A Prager Tagblatt mai száma aggasztó híreket közölt a király betegségről. Az ügyesség sietve elhozta az újságot. Az inkriminált cikk tulajdonképpen reprodukciója a Slavisches Tagblatt tegnapi közleményének, a mely miatt ezt az újságot tegnap Bécsben konfiskálták. A cikk azt újságoitá, hogy régensséget fognak felállítani, élén a trónörökösrel, mert a király olyan beteg, hogy nem tudja a kormányzás teendőit ellátni.

Ezek a híresztelések természetesen légből kapottak, annyira, hogy a király már őszi programját is megállapította és e szerint késő ősszel hosszabb időt szándékozik tölteni a budai várpalotában.

— A miniszterelnök a királynál. Gödöllőről jelentik: *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ma délután fél egykor odaérkezett az érte küldött udvari automobilon. Délután egy órakor a miniszterelnök kihallgatáson vett a királynál, amely épen egy óra hosszúra tartott. Ez az audiencia nemcsak bucsukihallgatás volt, hanem több ügyről tett jelentést a miniszterelnök a királynak. Héderváry délután fél háromkor udvari ebéden vett részt, amely után délután négy órakor az udvari automobilon visszatért Budapestre.

— Az aradi gyermeknapok. Érthető várakozással tekint a közönség az idei gyermeknapok elé, amelyeknek változatos, érdekes programjával már csaknem egészen elkészült az agilis rendezőség. A sátortulajdonos urasszonyok napoként kérik föl a gyűjtő urleányokat, akiknek egy része — ami szintén biztató előjele a várható sikernek — önként, fölkérés nélkül jelentkeznek a rendezőségnél a jótékonycél ér-

dekében való közreműködésre. A mai napon gróf Károlyi Gyuláné a Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület elnöknője telefon utján értesítette dr. Mülek Lajosné társelnököt, hogy férjével, Károlyi Gyula gróf, volt aradmegyei főispánnal, vasárnap a gyermeknapokra Aradra érkeznek. Természetesen Urbán Iván főispán és neje, a Fehér Kereszt kiváló elnöke és elnöknője szintén személyesen részt vesznek a rendezésben.

— A szegedi mandátum. Szegedről jelentik: A munkapárt ma este tartott értekezletén Rózsa Izsó dr.-t, a párt és az ügyvédi kamara elnökét jelölte képviselőjének.

— A fiumei sztrájk. Fiuméből jelentik: A Magyar-Horvát Hajóstársaság alkalmazottainak sztrájkja még egyre tart, sőt ugylátszik, hogy a kikötőmunkások is csatlakozni fognak a sztrájkolókhoz. A kikötőmunkások ugyanis reggel bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy délután abbahagyják a munkát. Este újabb értekezlet lesz, amelyen az általános sztrájkról fognak tanácskozni. Ha az általános sztrájkot kimondják, ennek munkás-kizárás lenne a következménye. Az Adria hajóstársaságnak a kikötőben tartózkodó hajóin a munkásszervezetek kiküldöttjei a sztrájkhoz való csatlakozásra hívják föl az Adria személyzetét. Az Adria személyzeténél nincs elégedetlenség és a gépészek szerződése csak négy év múlva jár le, mégis szolidaritásból, a kapitányok kivételével, alighanem csatlakozni fognak. Az Ungaro-Croata hajóstársaság kapitányai délelőtt az igazgatósággal szolidaritásnak jelentették ki magukat és helyeslik, ha turbulens elemektől megtisztítja a társaságot. Délben az igazgatóság ülést tartott, a melyen néhány elégedetlen kapitány elbocsátásával foglalkoztak. Az éjjel a Vesta és ma a Szigetvár hadihajó 308 matrózzal, valamint a 31. számú torpedó ideérkezett. Délelőtt a rév hivatalnál új alkalmazottak jelentkeztek. Egy görög ember a társaságnak annyi fűtőt és gépészt akar Görögországból szállítani, a mennyire a társaságnak szüksége van. A göröggel szerződést kötöttek és ma este Patrasba utazik, hogy nyolc napon belül jelentkezék a görög tengerészekkel.

Késő éjjel jelentik a Pester Lloydnak: A munkások ma éjjel tartott ülésükön kimondták az általános sztrájkot. Ez által a viszonyok még komplikáltabbakká váltak. A munkaadók egyesülete elhatározta, hogy a leghévesebb ellentállást fogják kifejteni. Az egyesület perma-venciában van. A hatóságok előkészületet tesznek esetleges zavargások meggátlására. Attól tartanak, hogy az első idegen munkáscsoport megérkeztekor kitör a zavargás.

— Halálozás. *Serhág* Jakab 61 éves műkértész ma Aradon meghalt.

Peri Terka férjezett *Fuhrmann* Adolfné Sunjában (Horvátország) *Preisach* Vilmosné aradi kereskedőné nevelt leánya e hó 31-én meghalt; temetése e hó 1-én délután 5 órakor lesz Sziszekén.

— Elmaradt felszállás. Bécsből jelentik: A *Zeit* Budapest—Bécs közötti repülőversenyének egyik jelentkezője *Miller* főhadnagy ma délután megtett minden előkészületet a felszállásra. Délután azonban óriási zivatar támadt, úgy, hogy *Miller* elhalasztotta startolását.

— Tanulmányuton. A tanács *Zubor* Andor tb. főjegyzőt a debreceni munkáskertek tanulmányozására küldötte ki. Az aradi munkásbiztosító hivatal foglalkozik munkáskertek létesítésével és a maga részéről *Varga* Ferenc elnököt és *Bak* Sándor igazgatót bizta meg azok tanulmányozásával.

— Az aradi függetlenségi párt felhívása! Felkérjük mindazokat a polgártársakat, akik a pünkösti ünnepekre Szilágysomlyóra jönnek, hogy ki-ki szombatán reggel vagyis június 3-ikán az induló táblavonatnál jelen legyen az elhelyezkedés miatt. Továbbá kérjük az újonnan jelentkező polgártársainkat, hogy levelező lapon tudassák részvételüket *Vizer* Lajos és *Nagy* Kálmán elnököknél legkésőbb esütörtökig. Tisztelettel az elnökség megbízásából *Szapanos* Lajos.

— Csanádmegye Gazdasági Egyesülete: Mezőkovácsbázán május hó 28-án a községháza nagytermében tartotta meg *Hász* Antal elnökle mellett évi nagygyűlését az egyleti tagok nagyszámu jelenléte mellett. Ott voltak: *Purgly* Emil, *Urbán* Péter, *Vásárhelyi* László, *Biró* Albert, *Spilka* Antal, *Szilágyi* Gyula, *Babó* Zoltán, *Török* Géza, *Ortutay* Gyula, *Návay* Géza, *Návay* Dezső, *Eckhardt* Oszkár, ifj. *Hász* Antal, *Nagel* Henrik, ifj. *Nagel* Vilmos birtokosok és kisgazdák jelentékeny számban: *Tókey* Jenő egyleti titkár tette meg az évi jelentését, melyet a nagygyűlés tudomásul vett.

A nagygyűlést társas ebéd követte, melyen *Urbán* Péter, *Hász* Antal, *Purgly* Emil, *Kövér* Béla és *Székely* Áron mondtak pohárköszöntőket. Délután két órakor a díjazással egybekötött állatkiállítás vette kezdetét a következő bírálóbizottságok mellett. Lóbiráló bizottság: Elnök: *Purgly* Emil. Tagok: *Hász* Antal, *Urbán* Péter, *Spilka* Antal, *Ilgner* Károly, *Székely* Áron, *Novák* András, *Fülöp* István, *Marton* Ferenc. Szarvasmarha bíráló bizottság: Elnök: *Babó* Zoltán. Tagok: ifj. *Nagel* Vilmos, *Vásárhelyi* László, *Oláh* János, *Kuliga* István, *Csöti* Ferenc, *Bagáry* Kálmán. A lovaknál I. díjat (150 koronát) nyert *Zelenák* István Nagylak, *Fábr* István Nagylak. II. díjat (100 koronát) nyert *Fábry* Péter Nagylak, *Szvetlik* Mátyás Mátyás Nagylak. III. díjat (50 koronát) nyert *Garay* Pál Nagylak. Szarvasmarhánál I. díjat *Kasay* Pál Medgyesbodzás, *Novák* András Medgyesbodzás, *Babó* Zoltán Nagybánhegyes, *Faragó* Balázs Végegyháza. II. díjat *Novák* András Medgyesbodzás, *Szeverényi* Mihály Medgyesegyháza. III. *Faragó* Balázs Végegyháza, *Novák* János Medgyesbodzás, *Farkas* András M. Bánhegyes, *Faragó* Balázs Végegyháza. Azonkívül több arany, ezüst és bronz oklevél osztatott ki. Az állatkiállítással kapcsolatosan gépkiallítás is volt, számos újabb gazdasági gépek bemutatásával.

— Öngyilkosság rovacsolás közben. *Makó* ról táviratozzák: A csanádmegyei *Nagybánhegyesen* izgalmas esemény történt tegnap. Az Országos Középponti Hitelszövetkezett kiküldött tisztviselője *Blasek* Jenő tegnap oda érkezett, hogy az ottani szövetkezet pénzkezelését felülvizsgálja. Fölszólította a szövetkezet pénztárosát, *Pongrác* István, ágostai evangélikus iskolai tanítót, hogy mutassa meg a pénztárkönyveket. A tanító eléje tette a könyveket, azután lakására ment s ott agyonlötöte magát. *Blasek* Jenő a tragikus esemény hírére rovacsolni kezdett és csakhamar nagyobb rendtelenségnek jött a nyomára. A hiányzó összeg nagyságát még nem állapíthatta meg, mert a régi könyvek átvizsgálása hosszabb ideig tart. A szerencsétlen véget ért tanító nős ember volt, hat gyermek atyja. Gyermekeit *Békácsabán* neveltette s ott lakást tartott számukra. Ugy látszik a kettős háztartás adósságba, majd a bünbe kergette.

— Kilencéves gyilkos. *Peleskefalváról* jelentik: *Bugya* Sándor és *Szirb* Geraszim kilenc éves fiuk játék közben összeverekedtek. *Szirb* beszaladt a házba, lekapta apja vadászfegyverét és rálötött *Bugyára* aki pár óra múlva meghalt.

— Szerencsétlenség egy repülésnél. Prágából jelentik: Odaérkezett jelentések szerint *Legler* prágai származásu operaénekesnőt a berlini repülőpályán halálos baleset érte. A művész, aki Berlinben néhány hét óta a repülés technikáját tanulta, ma 25 méter magasságból géppel lezuhant és halálosan megsebesült.

— Nagyszabású játékbancok. A belga kormány még csak nemrég szüntette be az osztrák és spaai játékbancokat; Svájc és Luxemburg pedig, ahol az engedélyt vesztett vállalkozók próbálkoztak, — bezárták kapuikat. Románia kormánya azonban — mint említettük — engedélyt adott az ország egyetlen hadikötőjében a szegény sorsu földművesről híres Dobruđa székelyén, Constantzában ily bank felállítására. Nemsokára hozzá is fognak a francia vállalkozók a kaszinók, a szállók, színház stb. felépítéséhez. A román kormány ily módon Constantzát a Fekete-tengert környező országok mulatóhelyévé akarja tenni. A rouletten kívül opera-előadások, korzók, karnevál, bállok, koncertek, löversenyek és más sportjellegű ünnepélyek fogják a látogatót mulattatni. — Ennél a tervnél sokkal jobban érdekel bennünket, egy másik, amelynek megvalósítására az országos kórházalap bevonásával egy nagyobb vállalat alakul. Ez a vállalat Sinaiában, a román királyi család nyári tartózkodó helyén, tehát közel a magyar határhoz, szintén játékbankot akar létesíteni. Itt is bőven gondoskodnak a rouletten kívül mindenféle szórakozásról, sőt egy nagy sportpalota létesítését is tervezik, melynek termeiben és halljaiban télen-nyáron üzhető lesz mindenféle sportág. A négy milliónyi tőke már együtt van. A kórházalap ehhez a tőkéhez 750.000 frank készpénzzel, 250.000 frank értékű telkekkel és az összes, az építéshez szükséges kő- és faszükséglettel járult hozzá. A játékbarlang megnyitása után valószínűleg ezrenként fognak az erdélyiek odaözönlöni a gyönyörű fenyvesek között fekvő Sinaiába, ennek játékbarlangjába és így rengeteg magyar pénz fog eltűnni a croupier-kezein. A román sajtó nagyon kikelt a játékbarlangok ellen.

— A zsinagógából. A csütörtökön (június 1-én) beköszöntő Sovnoth istentisztelete este 7 és 1/2 órákor, pénteken délelőtt 9 és fél órákor kezdődik. Szombaton mázkir úgy a 7 órákor reggel, valamint a 9 órákor kezdődő muszaf istentisztelet keretében lesz. A muszaf istentisztelet alatt tartatik a leányok felavatási ünnepélye is.

— Eltűnt százezrek. Temesváron körülbelül ezer ember: földbirtokos, tisztviselő, kereskedő, iparos busul megtakarított pénze után, amelyet a Temesvári Belvárosi Takarékpénztárnál helyeztek el kamatozásra. Furcsa gazdálkodás folyt a pénzügyintézetnél, amelynek ötvenezer korona aktív vagyonával szemben — mint kiderült — hatszázezer korona értékű betétkönyv van fedezetlenül. A takarékbukása miatt követelt el öngyilkosságot Sebestyén Károly törvényszéki bíró, akinek egész vagyona 40.000 korona veszett oda. Ezernél több betevő vesztette el így keservesen gyűjtött vagyonát. A károsultak feljelentésére megindult a büntetőeljárás az intézet vezérigazgatója Adler József és Krámling Károly főkönyvelő ellen, akiket le is tartóztattak. Vizsgálatot indítottak ezenkívül Róna Ignác dr. és Vértes Adolf dr. előkelő temesvári ügyvédek, a csődbe jutott bank felügyelőbizottsági tagjai ellen. Róna ellen ötezer korona erejéig már régebben elrendelték a büntető zárlatot, Vértes ellen azonban a vádtanács megszüntette az eljárást. Lengyel Zoltán a betevők képviselőjében felfolyamodást adott be a temesvári táblához, amely ma Vértes vagyonára is elrendelte a büntető zárlatot. Mi-

után a két ügyvéd rendkívül gazdag ember, a betevők kára az utolsó fillérig meg fog térülni.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 31-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Kalmár József műszerésznek János nevű fia. Halász Ferenc vasuti kocsirendező Margit nevű leánya. Kardos Sándor postaszolga Sándor nevű fia. Meghalt: Nagy János 2 hónapos. Madár Józsefné 41 éves kerékgyártó neje. Gezics János 27 éves zenész. özv. Finster Jánosné 85 éves magánzónó. Caimér Julianna 73 éves magánzónó. Monus József 3 hónapos fiú. Freisinger Antal 56 éves kefékötő segéd. Házasságot kötött: Zsodi Lajos hentes Papp Erzsébetet. Miklós József földműves, Frank Juliannával. Buzáky Gyula villany főkönyvelő Somogyi Irénnel.

— Szabó-féle páрмаi ibolya szappan a legfinább mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot tisztítja, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. páрмаi ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

— Ridikül, kizitaska újdonságok, bőröndök, sportcikkék, tenniszverők, labdák és hálók, futball, fűlelabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

— A nyaraló és fürdőző közönség figyelmét felhívjuk Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára és zenemű kölcsönző intézetére. 2322

— Discretió mellett azonnal és olcsón készít mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

SPORT.

+ Football match pünkösdi vasárnapján. Az Aradi Atletikai Klubtól vett értesülés szerint vasárnap délután egy fővárosi első osztályú együlettel tart az A. A. K. bajnok csapata barátságos football mérkőzést. A végleges megállapodás tárgyában most tárgyal a Klub elnöksége.

+ A sporttelep telke. Megirtuk, hogy a hadügyminiszter hajlandó a várföldekből sporttelep céljaira a telket átengedni. Június 3-án a térparancsnokság hivatalos helyiségeiben tárgyal a város a katonai kincstár képviselőivel. A tanács Fábry Sándor dr.-t, továbbá Lócs Rezső és Vannay Gyula tanácsnokokat küldötte ki a tárgyaláshoz.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Első Aradi Betegsegélyző és Temetkezési Egylet kedden tartotta választmányi ülését, melynek főtárgya Fábrián Lászlóról az egylet nemrégiben elhunyt tiszteletbeli tagjának megemlékezéséről szólt. Kohn S. N. elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Fábrián Lászlóról, kit nemcsak mint a közélet egyik legkimagaslóbb alakját, a társadalom legmunkásabb tagját, hanem mint a jótékonyág egyik leglelkesebb apostolát jellemzett és fájó érzelmmel adott kifejezést azon csapás felett, mely a jótékonyágot elhunytával érte. Indítványára a választmány elhatározta, hogy emléket jegyzőkönyvében, továbbá az egyesület emléktábláján megörökíti. Napirenden volt továbbá Chorin Ferenc főrendiházi tag üdvözlése 40 éves képviselői jubileuma alkalmából, mit a választmány egyhangú lelkesedéssel fogadott el.

(*) Turisták kirándulása az Aldunára. Az „Aradi Turista Egyesület” június hó 3-5-én, Pünkösdkor, — társas kirándulást rendez a csodaszép Aldunára. Indulás Aradról 3-án este 7 órákor visszaérkezés Aradra, 5-én este 11 órákor. Kirándulási költség személyenként 45 korona, mely összegben, — italokon kívül, — minden költség bennfoglaltatik. A kirándulásra jelentkezni lehet június hó 2-án (péntek) este 6 óráig bezárólag, az egyesületi irodában (Deák Ferenc-utca Vass-szálló), hol a részletes program is beszerezhető, továbbá, Bloch H. és Kerpel Izsó-cégek könyvkereskedésében kitétt íveken.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K—y. Sorsjegyei nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Panaszok a vasúti gyorsárupénztár ellen. A kereskedők köréből több ízben érkezett panasz az Aradi Kereskedelmi és Iparkamarához, amiatt, hogy az aradi vasúti állomáson minden hónap elseje körül az érkezett küldemények kiváltása rendkívül sok idővesztéssel, mellett történik annak következtében, hogy a pénztár a nyugdíjasok illetményeinek kifizetésével van elfoglalva. A gyorsáru küldemények természetével és rendeltetésével nem fér össze az, hogy kiváltásuk 2—3 órai időt vegyen igénybe a felesleges idővesztést okozzon a feleknek, a kik nem egyszer romlandó áruik és friss állapotát is féltik az ilyen késedelmektől, amiért is a Kamara kérelemmel fordult az aradi üzletvezetőséghez ez állapotok megszüntetése iránt. Az üzletvezetőség készséggel tett eleget a Kamara kérelmének, úgy, hogy a jövőben a nyugdíjasok illetményeinek kifizetését nem a gyorsáru kiadási pénztár fogja ellátni és így az árukat kiváltani szándékozó felek nem lesznek kénytelenek várakozni.

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésekre.

Molyhalál!

1191

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor. 20 fillér.
 $\frac{1}{2}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

RADICAL

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős növénykeverék
—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámför, naftalin, szett
bors, lavendula virág patchouli levél, bagaria-
papír, stb.

Poloska irtásra

„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős
hatású és nem maró),

egy liter ára 60 fillér.

Erősbitett dalmát rovarpor

—80, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre

és

Becserzésre

Kemény padlóra (parquettákra) Dr.
Friedländer-féle francia takarékpapírpasztát 1 kis
doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy.
arant Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz
 $\frac{2}{10}$ liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20
fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin,
Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszir stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, fésűk, hajtűk, hajkefék, szivacsok szivacs-háló, mosdó-keztűk és mosdó-rubák

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Hanzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. szám.

Nyíltér.

Kertmegnyitás!

Szíves tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Arad legszebb és legkellemesebb vendéglői kerthelyiségét a

„VADÁSZKÜRT”

sörcsarnok diszes kertjét

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred

katonazenéjének

közreműködése mellett

ma este

ünnepélyesen megnyitom. Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget arra, hogy a közönség részére egy elegáns és kellemes nyári szórakozó helyet biztosítsak. 2442

Kitűnő ételek. Pontos kiszolgálás.

Kizárólagos kimérése a híres Dréher-féle és a Schweichati sörnek.

Belépő-díj 40 fill. Kezdeté este 8 órakor.

Kiváló tisztelettel **Nagy Lajos**, üzletvezető,

Eladó vagy kaució mellett bérbeadó

egy találmány értékesítése miatt a Béla-
téren levő 16 hajóból álló hinta teljes-
felszereléssel. Vidékre a fele is eladó. A hinta
áll: ponyva, fedél-szerkezet, rézrudak, galériák,
vas csolnakok és 2 drb. szép orgona-zenéből.

Azonkívül 2 drb. lakókocsi a hozzátartozó szer-
számokkal. Saját gáztelep. Biztos megélhetés,
személyes meggyőződést szerezhet magának bárki

Flórusz János fényképésznél, Aradon.

2445

Ne mulassza el!

mielőtt óra és ékszer
szükségletét besze-
rezné felkeresni vétel
kényszer nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üz-
letét. Veszek zálogcédu-
lát, törtaranyat vagy más
tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 9.

Új leányiskola épület.

2427

Megnyílt

Husserl Manó jég szekrény-
gyárának

mintaraktára

Forray-utca Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy
hűtők. — Különlegesség
szénsav és légnyomású sörki-
mérő szekrényekben.

Új rendszerű jég és jég szek-
rény bérlet. 1249

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1574

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

387/911. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Gulyalegeli 428 sz. 5 hold
bérbeadása iránt folyó év június
hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 78 korona 10 fillér.
Bérleti idő 1914. évi szeptember
30-ig.

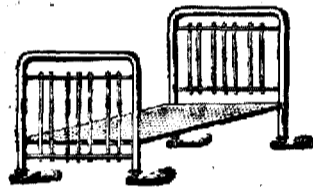
Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt venni csak
szóbeli ajánlatokkal lehet.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1911. évi május hó 29-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Vanfeszerecsém a n. é. közönséget tisztelettel
értesítenél, hogy réz- és vasbutor gyáramat
tetemesen megnagyobbítva rendeztem
be Aradon, József főherceg-ut II. sz. és
Károlyina-utcai sarokházba helyeztem át,
ahol 2377

réz- és vasbutorokat

Raktáron tartok részgyakat, mosdóasztalokat és
éjjeli szekrényeket márvány lappal, toillettek, ru-
hafogasokat és karútsokat és mindenféle részárakat,
vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és kocsiülése-
ket, gyermekágyakat és gyermekkocsiakat, betegelő-
kocsikat, kerti berendezéseket, tüntetés pénzerek-
rényeket, vasolákat, faredényeket és rollatákat
önműködő hengerekkel, rugókat és ruganyos árukat
és különlegességeket. Elállalak ezen szakmába
vágó lakatos, kárpitos és fényező munkákat, beren-
dezők szállodákat, vendéglőket, kávéházakat, kórhá-
zakat és intézeteket, ebédlő, háló- és nappali szobá-
kat, ugyazintén bolti kirakatokat, réz karnis, nagy
raktár szegélyes és gumbólyú réz oszlopokból min-
den méretben a legolcsóbb árákon. Vidéki megren-
deléseket is pontosan teljesítek.

Tapasztalataimat külföldi gyárakban szereztem
és így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy
a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielé-
gíthetem. A n. é. közönség becses pártfogását kérve
maradtam illő tisztelettel

Garai Károly,

réz- és vasbutor gyáros

Ügyműködik felvételnek minden irányban.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, ke-
rékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába
vagy javításokat olcsón és pon-
tosan. Mérlegek hi-eresítését ol-
csón és pontosan eszközölöm.
Mérleg javításokat és átalaki-
tásokat vidéken is árkülönb-
ség nélkül vállalom. Varrógép
és kérekpárok jutanyos árban
kaphatók. 1057

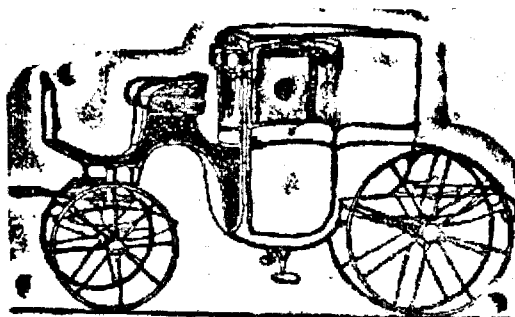
Telefon 370. Telefon 370.

Knitzky Ignátz

Kocsigyártó

Aradon, Varjassy József-utca 16.

(megyei közkórházzal szemben, saját ház.)

Átköltözés miatt ajánlja dusan felszerelt

kész koesi raktárát

a t. vevőközönség figyelmébe, ahol a legszebb kocsik jutányos árért kaphatók. Elvállalja minden szakba vágó új munkák készítését és javítását a legpontosabb kivitelben. 846

Képviselő,

(hölgyek is) egy minden háztartásban könnyen és biztosan elhelyezhető cikkhez egy 25 év óta fennálló cég által magas jutalék mellett a környék részére keresetlik. Ajánlatok az eddigi működés, valamint referenciák megadása mellett P. R. 3595. alatt 6916

RUDOLF MOSSE Prag,
Graben 8. Intézmény.

Élő

halak!

Tisztelettel értesitem a t. c. közönséget, hogy **pénteken reggel ide a piacra szállítok** 2437

harcsa, potyka, süllő, fogas és kárász halakat és ezeket **olcsó árban** fogom elárúsítani.

Scheer Lajos.

6581

Másolat a 17372—911. számhoz.
8812—1911. P. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államasutaknak, Mairovitz Mór és társa ellen a máriaradnai állomáson létesítendő felüljáró létesítése céljából szükséges területek kisajátítása iránti ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére 1911. évi június 22. napjának d. e. 9 órája M.-Radna községében kitűzetett, amikor az összes érdekeltek a törvényes

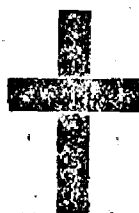
következmények terhe mellett megidéztenek azzal, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó határozat meghozatalát nem gátolja az elmaradás miatt igazoláshoz szükséges helye.

A távollevő és esetleg ismeretlen tartózkodású érdekeltek részére ügygondnokul dr. Bodó Albert m.-radnai ügyvéd nevezett ki.

Arad, 1911. évi május hó 20. A kir. törvényszék mint birtok bíróságtól.

Orenstein s. k.
kir. tszéki bíró.

2143

Halál

ellen nincs

ORVOSSÁG

de a drágaság ellen igen! Meggyőződhetik erről ha **cipő** szükségletét a

Zrinyi-utcai olcsó áruosztályba szerzi be.

1576

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden szakba vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és építményeket a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kéz butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.
Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

BIBER.

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy a világhírű vízhatlan elszigetelő Biber műnek egyed árusítását Arad és vidéke területére átvettük.

Elvállalunk teljes garancia mellett bármilyen nedvességű vagy salétromos kiütésű szobafalak sztóreln lakások, pincék, vízmedencék tökéletes szárazra tételét. Egyben tudomásra adjuk, hogy vízhatlan elszigetelő Biber raktárunkon tartunk és klg.-ként elárúsítjuk.

Telephon szám 790.

Ugyanott egy 25 méter hosszú 700 méter széles falazott raktár helyiség udvarral azonnal kiadó. Ertekezhetni lehet.

Gábor András és társa

kőműves mester építési áruk és választott falapok eladási üzletében 2264
Jóseffőherceg-utca 18. sz.

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban
arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota 1858

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyra átcsarítottatnak
TELEFON 438. TELEKON 438

Uraik figyelmébe

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden rendelési kényszer nélkül nagy bel- és külföldi szövet raktáramat az

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferencz-utca 40. sz. (Dr. Winter-féle házban) nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabású zakó öltöny vagy felöltő, finom szövetekből kifogástalan kivitelben, mérték után részletfizetésre is kapható. 1808

Becsés pártfogásukat kérve, maradok tisztslettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy Forray-utcában, (Guttman-ház)

mű és élővirág kereskedést

nyitottam. E téren számos évi tapasztalataim alapján azon kellő helyzetben vagyok, hogy erkélyek, terraszok és sírok kiültetését, kertek és parkok modern rendezését ugyiszintén csokrok és koszorúk készítését szakavatottan jutányos árért elkészíthetem

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Olaszy József

mű- és kereskedelmi kertész.

2387

Ősz haj nincs

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszerháza Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Minden versenyt felülmúl

jóság, tartósság és olcsó ár tekintetében

Czernóczky Mihály

Kossuth-utca 3. szám

alatti saját műhelyében készült férfi-, női és gyermek cipők fekete- és színes bőrből készítve, ugyiszintén félcipők minden fazonban kapható!! 1476

Mentholin-crème

elismert leghatásosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a kitűnő összetételű

== mell teát. ==

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag

a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Mátvás

gyógyszerháza

1845

Arad, Szabadság-tér.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít :: 1789

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, 1547 — valamint valódi

lignum sanctum tekegolyók

és bábu legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi diszmű és játék-áru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21.

Moskovits

:: Anatomiai cipőgyár fiókja ::
ARAD, Szabadság-tér 18. sz.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Egységárak. Szabott árak.

Modern lakások

Orczy-utca 8. szám alatt ujonnan épült házban 2—3—4 szobás teljes confort berendezéssel ellátott lakások 1911 november 1-re

kiadók.

Minden lakosztály előszobával, központi melegvízfűtéssel, állandó melegvíz szolgáltatással, villany- és légszuszberendezéssel, a konyhákban fa- és légszusz takaréktűzhelyekkel, angol öblögető asztalokkal és központi porszívó telepével van ellátva.

Jó száraz és világos souterén helyiségek. butor vagy más raktár, esetleg műhely ozéljaira is kiadók. :: ::

Bővebb értesítést nyujt

Maszni János építészeti irodája ::

Szent István-utca 7. szám.

2323

Deutsch Anna

tisztelettel értesíti a n. é. hölgy közönséget, hogy budapesti utjából visszatérve Weitzer János-u. 17. sz. alatt **I. emeleten**, angol és francia leány és fiú gyermek ruha divat termet nyitott és kéri a n. é. hölgyközönség becses pártfogását.

2153

Telefon szám 748.

Telefon szám 748.

Vizvezeték és csatornázás berendező műhely,

hol mindennemű csatornázást, fürdőt, klosettet, szivattyút, ennek átalakítását, olcsón és pontosan eszközölöm **belvben és vidéken. 24 évi tapasztalataim, ugyszintén 14 évi aradi működésem** eleg biztosíték tisztelt rendelőknek, hogy az elvárt munkát szakszerűen és pontosan eszközölöm.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Mókos Márton,
szerelő-mester
Petőfi-utca 4. szám.

**Alvácza
Kénes
Hőgyógyfürdő**

Arad és Hunyadmegye határán.
Vasuti állomás.
Posta, táviró.

Május 15-én megnyit.

A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévize egy belső (ivásra) mint külső (fürdésre) használatra vannak javasolva.

Belsőleg (ivásra) használva a gyógykur vizet, az jótékonyan hat a belek működésére rinél, gva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen használható.

Külsőleg (fürdésre) használva 38° C. hőmérsékletű kénes hévvizet, annak az izmok és ízületek csúszos betegségeinél (cauz. köszvény, benulás, rheuma, stb.) ugy heveny, mint idült alakjainál van bámulatos gyógyító hatása.

Különféle női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a 22°-32° C. hőfoku víz.

A fürdőépületekben, melyek gyönyörű 30 holdas parkban épültek, negyvenöt modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a fürdő tö-zomszédságában levő községben is kaphatók szobák. A földényben egy szoba ára K 40-60 közt va takozik.

Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk. körösbányai já. áorvos.

Állandó kitűnő cigányzene, játszóterek, fővárosi és vidéki hírlapok, gyönyörű kirándulohelyek, kitűnő ozonú, levegő, nagy gondozott park.

A fürdő előnye: Közelség, közvetlen vasuti állomás: kitűnő ételek és italok, tiszta száraz szobák, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak és osodás gyógyhatás.

Junius elsejétől az összes motorvonatok megállanak a fürdőparknál.

Prospektusai és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál.

2290

Berkevi Izidor, fürdőtulajdonos.

Használjon Nagyzád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánoszájk és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szertalan, vegytliszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

— ARA I KORONA. —

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 120.

gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

1508

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el

szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hőlgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

ARADON, Andrassy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)

As ország minden nagyobb gyógyszerárában, drogeriájában és illatszertkereskedésében.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Arad és vidéke közönségét, hogy június hó 1-én **Wesselényi-utca I. szám alatt** (Grallert házban)

Első aradi villanyüzemű piskóta, ostya és cukorsütemény-gyárat

létesíték, hol az összes piskóta és ostyaféléket, cakseket, karlsbádi, Waffeli, kocka és tartalapokat töltve és töltetlenül készíték különféle nagyságban, ugyszintén Napólyi, Mignon és gyümölcs szeleteket csinos csomagolásban. Továbbá vegyes szép teasüteményeket izléses dobozokban. Dessert és cremmel töltött Adria és Aradi szeleteket stb.

Hosszu éveken át szerzett tapasztalataim alapján remelem, hogy készítményeimmel a külföld hasonló áruival a versenyt felvehetem.

E téren külföldön való ismereteim gyarapítása céljából az Orsz. Iparegyesület ösztöndíjjal tüntetett ki. Minden törekvérem az lesz, hogy igen tisztelt megrendelőim és vevőim igényeit legjobban kielégítsem.

2167

Kérem azért ugy a nagyközönség, mint a kereskedőörök szives támogatását.

Telefon 812.

DOBOZY I.

Első aradi piskóta, ostya és cukorsütemény gyár tulajdonosa.

Benoid Gyári Részvénytársaság

világítási, vízvezetési és központi fűtési berendezések részére

Arad-Budapest-Temesvár.

Aláírási (Részvényjegyzési) IV.

A társaság az utóbbi években több új üzletágot vett fel u. m. vízvezetési, csatornázási, központi fűtési és szellőztetési berendezések elkészítését, melyek a világítás mellett a vállalat forgalmát annyira emelték, hogy ennek megfelelően az alaptőkét is emelnie kell, hogy a fokozott igényeknek eleget tehessen és a további fejlődés alapját is megvethesse.

E végről az igazgatóság javaslatára már az 1910. évi rendes közgyűlés elvileg elhatározta az alaptőkének 400.000 koronáról 800.000 koronára való f. emelését.

A társaság tehát újabb 400.000 korona alaptőke jegyzésére a T. C. részvényeseket és közönséget felhívja az 1910. évi április hó 30-ik napján tartott közgyűlés felnataalmazása alapján az igazgatóság által megállapított alábbi feltételek mellett:

1. Kibocsájtásra kerül újabb 2000 db. 200 korona névértékű névre szóló részvény.
2. A kibocsájtási ár 210 korona és részvényenkint ezenfelül fizetendő 1 korona és 26 fillér bélyeg.
3. A befolyandó összegből 400.000 korona az alaptőke felemelése, 20.000 korona pedig a kibocsájtási költségek levonása után az általános tartalékalap növelésére fordítatik.
4. A kibocsájtandó részvényekre a jegyzési zárhatáridő 1911. évi július hó 31 napjáig bezárólag állapítottatik.
5. A jegyzés alkalmával befizetendő minden jegyzett részvény után 71 korona és 26 fillér — további részleteket és azok befizetési határnapját az a közgyűlés fogja megállapítani, amelyen az igazgatóság a jegyzés sikerültéről jelentést tesz.

A jegyzések és befizetések teljesíthetők:

Aradon: az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál.

A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Pécskai-u. 14.)

Budapesten: A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Rákóczi-u. 30.)

Temesvárott: A Benoid Gyári R. T. pénztáránál (Hunyadi-u. 2.)

A befizetés egyszerre is történhetik.

6. A kitűzött határidőkön túl teljesített befizetések után 6% késedelmi kamat fizetendő.

7. Aki a befizetéseket a megállapított határidőkben nem teljesíti és a befizetést valamelyik részlet befizetésére kitűzött napon túl a hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 28 nap alatt sem pótolja, elveszti az általa befizetett összegeket, e mellett a részvénytőkének 5%-a erejéig felelős marad.

Ha a hátra ékos részleteket valamelyik aláíró a kitűzött zárhatáridő alatt be nem fizeti, az igazgatóságnak jogában áll az is, hogy ezeket a részvényjegyzéseket megsemmisítse és ezek helyett újabb részvényeket bocsásson ki és értékesítse, de nem a névértéken alól.

A megsemmisített részvényekre történt befizetések a tartalékalap javára esnek. (Alapszab. 5. és 6. §§.)

8. Az új részvények birtokosai a mindenkori befizetések napjától 1911. évi december hó 31-ig 6% kamatot élveznek és 1911. évi július hó 1-től kezdve gyakorolják a régi részvényekkel egyenlően a részvényesekkel megillető jogokat, kivéve az osztalékhoz való jogot, melyben ők csak, 1912. évi január hó 1-től kezdve részesülnek.

Arad, 1911. április hó 15 én.

Az igazgatóság.

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrássy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Szabott árak!

Elismert legjobb szabásu divatblusok.

Gyászruhák és gyászblusok.

Pongyolák, jupponok,
Kész lüster és vászon costümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak

!! Rendkívül nagy választékban. !!